

TUTÚ CÚÚ ÙÚ NÍ CADÚHA TÉ PĂBLÚ QUIHÍⁿ NDAHA ÑÁYIU ÑUÚ CÒRINTÚ

*Té Păblú cátuhá-dé tutú quíhíⁿ ndaha ñáyiu
xíndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécu ñùú Còrintú*

¹ Yúhú té Păblú càháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú chi ducaⁿ ní cachí Yă Ndiökí cunduu. Te càdúha-í tutú-a ndíhi té Timùteú tée ndècu ndíhi-o ichi-gá cuéndá daquìxi-í ndaha nchòhó ñáyiu xíndecu ichi Yă Ndiökí ndécu ñùú Còrintú, te tutú-a cuu-xi tnàhá cuéndá nchaa ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiökí xíndecu nchaa ñuú yíndèhu distritú Acáyá. ² Te xícáⁿ táchù-í nûú Tătá-ó Dütú Ndiökí ndíhi nûú Xítohó Jesucristú sá io na chìndee chitúu ñaha-gă xii-ndo, te diu-ni ndí ndùú-gá ná càda te io váha cuu iní-ndó cündecu-ndo.

Té Păblú càháⁿ-dé nchaa nàcuáa ndòho-dé

³ Te chí ná càchí-ó sá io váha iní Dütú Ndiökí Yaá cùu Tătá Xítohó Jesucristú, te diu-ni Dütú Ndiökí cùu-gă Yaá io cùndahú iní ñáhá xii-o, te diu-ni-gá cùu-gă Yaá táxi tnúhu ndee iní. ⁴ Te cuéi nándi ndòho-o ndecu-o dico diu-ni Dütú Ndiökí táxi-gă tnúhu ndee iní xii-o, te ducaⁿ quide-gá cuéndá sá nchóó cuañaha-o tnúhu ndee iní xii nchaa ñáyiu nándi ndòho ndecu, te diu-ni nchaa tnúhu ndee iní táxi-gă xii-o diu-ni nchaa tnúhu ndee iní-áⁿ cuañaha-o xii-yu. ⁵ Te Xítohó Jesucristú io ní ndoho-gá, te ducaⁿ nchòo tucu io

ndòho-o, te ducaⁿ io vài tnúhu ndee ìní nìhí-ó ndècu ndihí-o chi ndècu-o ndihí Xítohó Jesucristú.

6 Te nchúhú nándí ndòho-ndí ndécú-ndí cuéndá sá nchòhó níhí-ndó tnúhu ndee ìní cundecu ndihí-ndo te naníhí tähú-ndó. Te Yá Ndiõxí táxí-gă tnúhu ndee ìní xii-ndí, te ducaⁿ quide-gá cuéndá sá nchòhó tnàhá-ndó níhí-ndó tnúhu ndee ìní-áⁿ te naníhí tähú-ndó, te ducaⁿ càda ndee cada cahnu iní-ndó ndòho-ndo datná ndóhó nchúhú. **7** Te nchúhú ío váha sàni ndáá iní-ndí cuéndá-ndó chi ndòho-ndo datná ndóhó-ndí, te ducaⁿ taxi Yá Ndiõxí tnúhu ndee ìní xii-ndo dàtná táxí-gă xii-ndí.

8 Te nchòhó ñáyiу ndècu ndihí-ndí ichi Xítohó Jesucristú cuìní-ndí cachí tnúhu-ndí xii-ndo nàcuáa ní yáha-ndí cùtnàhá ní xíndecu-ndí distrítú Àsiá chi dàvá-áⁿ io ní ndoho-ndí, te luha-ná te vá cündée iní-ndí yáha-ndí nchaa tnúndòho-áⁿ ní cùu chi ní xehndé iní-ndí sá vă căcu-ndí. **9** Chi ní sani iní-ndí sá ndiyí-ná cuu-ndí ní cùu, te ducaⁿ ní yáha-ndí cuéndá sá io-gá quíndáá iní-ndí Yá Ndiõxí sá díú-gă taunihnu ñaha-gă xii-ndí, te ñá díú mèe-ndí tau-nihnu-ndí méé-ndí, te diu-gá cùú-gă Yaá dándòto cuéi ñáyiу sa ní xíhí. **10** Te diu-ni-gá ní tauni-hnu ñaha-gă ñá túú ní sàhni ñaha ñáyiу xii-ndí, te diu-ni-gá táúnihnu ñaha-gá xii-ndí cuéi vitna, te cùtnuní ndáá iní-ndí sá díú-ní-gă taunihnu ñaha-gă xii-ndí núú cuàháⁿ núú vëxi te vá cähni ñàha ñáyiу. **11** Te nchòhó tnàhá-ndó chìndee ñaha-ndo xii-ndí chi càháⁿ ndihí-ndo Yá Ndiõxí cuéndá-ndí, te ío vài ñáyiу càháⁿ ndihí ñàhá-yu xii-gá cuéndá-ndí, te ducaⁿ io vài ñáyiу ndàcáⁿ tähü-yu núú-gă cuéndá

nchaa sá vāha quide ñaha-gá xii-ndí.

*Té Päblú càháⁿ-dé ná cuèndá ñá túú ní nàyáha-dé
ñuú Còrintú*

¹² Te ío váha cùu iní-ndí chi cùtnuní iní-ndí
sá cùú-ndí cue téé cùu ndáá dàtná cuñí Yá
Ndióxí cunduu ndècu-ndí ñuyíú-a, te diu-ni ducaⁿ
quide-ndí sá cùú-xí-ndó chi mee-gă cündähú iní
ñahá-gă xii-ndí chíndée ñaha-gá, te ñá túú quide-ndí
dàtná sání ìní cue ñayiu ñuyíú-a. ¹³⁻¹⁴ Nchaa nàcuáa
ndùu tnúhu chìdo tnuní-ndí dáquixi-ndí ndaha-ndo
cùu-xi mee-ni tnúhu sá ñà túú ühú tecú tnùní-ndó.
Te nchòhó sa cùtnuní luha iní-ndó nàcuáa quide-ndí
ndécú-ndí, te cuñí-ndí sá io-gá váha tecú tnùní-ndó
cuèndá sá òré ná quixi tucu Xítohó Jesucristú, te
dàvá-áⁿ io cada nínu ñaha-ndo xii-ndí dàtná cada
nínu ñaha-ndí xii-ndo. ¹⁵ Te cuèndá xíăⁿ nüu ní sani
iní-í yáha cáháⁿ-í úú xito nüu ndécú-ndó cuèndá
ío cudíi iní-ndó. ¹⁶ Chi ní sani iní-í sá òré quíhíⁿ-í
distritú Macèdoniá te yáha cáháⁿ-í nüu ndécú-ndó,
te òré ndixi tucu-í te nayáha cáháⁿ tucu-í, te òré
nayáha cáháⁿ-í te taxi-ndo sá cùu ichi-í cuèndá
quíhíⁿ-í distritú Jùdeá, duha ní sani iní-í ní cùu.
¹⁷ Te sá dúcáⁿ ñà túú ní quixi coto ñaha-í xii-ndo
te cudana sàni iní-ndó sá yuhú ñá túú ní saha
váha-í cuèndá nàcuáa ní sani iní-í cada-í, àdi cu-
dana ñayiu ndècu ichi cuehé ichi duha, chi cue
ñayiu-áⁿ tnaa càchí-yu sá cùu càdá-yu iiⁿ sá sání
iní-yu cadá-yu te tnaa càchí-yu sá ñahá. ¹⁸ Dico
Yá Ndióxí Yaá ío váha quide ndáá nàha ndáá náhá
càxi-gá sá nchuhú ñá túú dàma-ndí sá càháⁿ-ndí.
¹⁹ Te yuhú ndihí té Sìlvanú ndihí té Timùteú dánèhé

ñáhá-ndí xii-ndo cuèndá Xítohó Jesucristú Yaá cùú Déhe Yá Ndióxí, te Xítohó Jesucristú cùú-gă Yaá ñá túú dàma-gá tnúhu càháⁿ-gá, chi cùu-gá Yaá càháⁿ mee-ni tnúhu ndáá tnúhu cuiti. ²⁰ Te diú-ni Xítohó Jesucristú cùú-gă Yaá quídé nchàa nacuáa ní cachí Yá Ndióxí. Te sá cuèndá sá dúcáⁿ quide Xítohó Jesucristú xíáⁿ càchí-ó sá io càhnu cuu Yá Ndióxí. Te nchaa-o na càchí-ó sá diú-ní dùcaⁿ na cada-gá. ²¹ Te mee Yá Ndióxí quídé-gă ndécú-ní-ó ìchi Xítohó Jesucristú. Te diú-ni mee-gă ní càháⁿ ñáhá-gă xii-o cuèndá cunu cuechi-o nüú-gă. ²² Te Yá Ndióxí ní quide-gá sá nchóó cùu-o ñáyiu cùu cuendá-gá, te ní taxi-gá Espíritú-gá ní ngúndecu ndíhi-o cuèndá cutnùní iní-ó sá ndàá cada ñaha-gă xii-o nàcuáa ní cachí-gá cada-gá.

²³ Te Yá Ndióxí náhá-gă sá yúhú càháⁿ ndáá-í ná cuèndá vátá quíxí-gă-í quixi coto ñaha-í xii-ndo, te vátá quíxí-gă-í chi ñá túú cuìní-í dandíhú-í iní-ndó. ²⁴ Te nchúhú ñá túú tàú-ndí cada yica ñàha-ndí xii-ndo nàcuáa quíndáá iní-ndó Yá Ndióxí, chi sa sàndáá váha iní-ndó-gă, chi nchúhú cuìní-ndí chindee tnúhu ñaha-ndí xii-ndo nàcuáa ío-gá cudíí iní-ndó cùndecu-ndo.

2

¹ Te ní sani ndáá iní-í sá vă quíxí ndíhi-ni-í quixi coto ñaha-í xii-ndo cuèndá sá vă dándíhú-í iní-ndó. ² Te nchòhó cùú-ndó ñáyiu taxi tnúhu ndee iní xii-í cùdíí iní-í ndécù-í, te xíáⁿ nüu ñá túú cuìní-í dandíhú-í iní-ndó, chi nüu ducaⁿ na càda-í te vă cùndecu váha-gá iní-ndó nàcuáa taxi-ndo tnúhu ndee iní xii-í. ³ Te xíáⁿ nüu ní tendaha-í tutú véxi

ndaha-ndo cuèndá sá òré quixi coto ñaha-í xii-ndo, te dàvá-áⁿ quiní-í sá quídé-ndó nàcuáa cudíí ìní-í te ñá díú dà dandihú-ndó ìní-í òré quexìo-í, chi nchòhó tàú-ndó càda-ndo sá yúhú cudíí ìní-í. Te cùtnuní ndáá iní-í sá nüu yúhú cùdíí ìní-í te tnàhá nchòhó cùdíí ìní-ndó cuèndá sá dúcáⁿ cùdíí ìní-í. ⁴ Te ndàhyú-í sá ndihú iní-í òré ní cadúha-í tutú ní dáquíxí-í ndaha-ndo, chi ío cuéhé sã sání ìní-í, te ñá túú ní dàquixi-í tutú-áⁿ ndaha-ndo cuèndá sá dandihú iní ñahà-í xii-ndo, chi ní dáquíxí-í cuèndá sá nchòhó cutnuní iní-ndó sã io cuu iní ñahà-í xii-ndo.

Nàcuáa tàú ñáyiu ñuú Còrintú cadá-yu cuèndá iiⁿ ñáyiu ñá túú quide ndáá

⁵ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo cuèndá iiⁿ téé ní quide iiⁿ sá ñà túú tàú-dé cada-dé ndécú ndihí-ndo, te ní quide ndàhú-xi luha iní-í cuèndá sá ní quide-dé-áⁿ dico nchòhó tnàhá-ndó ní dandihú-dé luha iní-ndó, te duha càchí-í sá lúhá-ní ní dandihú-dé iní-ndó cuèndá sá vã cuìdó-gá-í ná tnúhu cáháⁿ-í. ⁶ Te nàcuáa ní ndatnúhu-ndo ní quide ndáá-ndó cuéchi téé-áⁿ te sa ndói-gá cuu nàcuáa ní quide-ndo-dé. ⁷ Te vitna tàú-ndó càda cahnu iní-ndó sã ní quide-dé, te cuáñaha-ndo tnúhu ndee iní xii-dé chi núu ñahá te vã nìhi ndéé-gă-dé cada-dé sá văha cuèndá sá ndihú iní-dé. ⁸ Te xiáⁿ núu càháⁿ ndàhú-í núú-ndó sã cáda tucu-ndo sá cùú iní-ndó-dé. ⁹ Te díu-ni cuèndá iha càháⁿ-í iiⁿ núú tutú sá sà ní dáquíxí-í ndaha-ndo, te ducaⁿ ní quide-í xító ndèé ñahà-í xii-ndo núu ndisa cuìní-ndó càda-ndo nchaa nacuáa càháⁿ-í. ¹⁰ Te ndëda-ni càa ñáyiu na càda cahnu iní-ndó

íiⁿ sá quídě-yu, te tnàhá yúhú cada càhnu iní-í sá quídě-yu tucu. Te núu io íiⁿ sá xíní ñùhu-xi cada cahnu iní-í te quide cahnu iní-í, te mee Xítohó Jesucristú náhá-gá sá dúcáⁿ quide-í, te ducaⁿ quide-í cuèndá sá nchòhó cuu-xi sá vähä xii-ndo. ¹¹ Te ducaⁿ te sácuíhná vă nihí-xi ná cada ñaha-xi xii-o, chi nchoo sà xiní-ó nàcuáa quide-xi.

Té Päblú ndihú iní-dé ndécu-dé ñuu Tròás

¹² Te ní xica-í cuáháⁿ-í ñuu Tròás cuèndá yàcáⁿ cäháⁿ-í tnúhu sá cäháⁿ nàcuáa naníhí tähú-ó tnúhu Xítohó Jesucristú, te oré ní quexio-í te ní nihí-í íiⁿ ichi cähnu cäháⁿ-í tnúhu-gá. ¹³ Dico ñá túú ní cùu vähä iní-í chi ñá túú ní nànhí-í té Títú téé ndècu ndihí-o ichi Xítohó Jesucristú, núu xiäⁿ ní quide ndee iní tnáhá-í ndihí cue ñáyiu ñuú-áⁿ, te ní xica-í cuáháⁿ-í distrítu Macèdoniá.

Dàquetihú-ó yùcu ñávähä chi ndècu ndihí-o Xítohó Jesucristú

¹⁴ Te táxähu xii Yá Ndiöxi chi ducaⁿ-ni sànu ichi ñaha-gá xii-ndí nàcuáa cunuu-ndí núu yucu ñávähä chi ndècu ndihí-ndí Xítohó Jesucristú, te mee Yá Ndiöxi sächìuⁿ ñaha-gá xii-ndí cäháⁿ-ndí tnúhu-gá. Te cada iní-ó sá tnúhu-gá-áⁿ cùú-xí dàtná íiⁿ yúcú sá io vähä sähäⁿ te ta xíténuu dicó-xi nděni ní cuu cuáháⁿ. Te ducaⁿ sätnahá-xi cùu tnúhu-gá chi nchúhú quídé-ndí nàcuáa ta xíténuu nděni ní cuu cuáháⁿ. ¹⁵ Te cùu-ndí dàtná dicó íiⁿ yúcú sá io vähä sähäⁿ, te nàcani cuendá Xítohó Jesucristú núu Yá Ndiöxi, te dicó yúcú-ăⁿ nchítá cuëi núu xíndecu cue ñáyiu sa ní naníhí tähú, te cuëi núu xíndecu cue ñáyiu ta xïta nihnu cuáháⁿ. ¹⁶ Te sá cùú-xí cuë ñáyiu ta xïta nihnu cuáháⁿ-áⁿ, dicó

yúcú-ǎⁿ cùu-xí dàtná iiⁿ sá sáhní ñàha xií-yu, dico sá cùu-xí cuè ñáyiу sa ní naníhí tâhú, dicó yúcú-ǎⁿ cùu-xí dàtná iiⁿ sá ndécá ìní-yu, ducaⁿ sâtnahá-xi cùu nchúhú. Te vitna chí cuăha cuèndá nüu ná cùu ñáyiу sàni iní-ndó ndàcu cada nacuáa ndùu tnúhu càháⁿ-í-a. ¹⁷ Chi nchúhú càháⁿ-ndí tnúhu Yá Ndiõxí dico ñá túú ndähú quídé-ndí ndihí tnúhu-gá dàtná xíquide dava-gá-güedé, chi quide ndáá-ndí càháⁿ-ndí tnúhu-gá, te mee-gă ní cachí-gá sá dúcáⁿ cada-ndí te ndèhe-gá sá nchúhú quídé-ndí nàcuáa ní cachí-gá, chi ndècu ndihí-ndí Xítohó Jesucristú.

3

Cuèndá ingá núú să văha ní cachí Yă Ndiõxí cada-gá ñáyiу

¹ Te cuéi duha càháⁿ-ndí núú-ndó dico ñá túú xìni ñuhu-xi sá cǚñaha-ndí xii-ndo să cùu-ndí cue téé quide váha, te ni ñà túú xìni ñuhu-xi cacanehe-ndí iiⁿ tutú núú càháⁿ-xi sá cùu-ndí cue téé váha danèhé ñáhá xii-ndo datná xíquide dava-gá-güedé, te ni ñà túú xìni ñuhu-xi sá nchòhó taxi-ndo iiⁿ tutú núú càháⁿ-ndó să nchúhú cùu-ndí cue téé quide váha. ² Te ñá túú xìni ñuhu-xi ducaⁿ cada-ndí. Te cùtnuní ndáá iní-ndí sá nchòhó cùu-ndó dàtná iiⁿ tutú sá ĩo váha càháⁿ cuèndá-ndí. Te ducaⁿ sâtnahá-xi cùu-ndo chi nchaa ñáyiу nìhí-yu tnúhu nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo, te xíăⁿ cùtnuní iní-yu sá nchúhú cùu-ndí cue téé quide váha. ³ Te nchòhó cùu-ndó cuèndá Xítohó Jesucristú, te cùu-ndo datná tutú-gá te tutú-áⁿ ní táúchíúⁿ-gă xii-ndí ní cadúha-ndí, te mee-ni ndihí Espíritu Yă Ndiõxí ní

ngúndeé tnúhu-áⁿ te ñá díú ndìhi tindá ní ngúndeé.
Te ñá díú iiⁿ núú yúú ní ngúndeé chi iní-ndó cùu-xi
núú dúcáⁿ ní ngúndeé tnúhu-áⁿ te ducaⁿ sàtnahá-xi
cùu-ndo.

⁴ Te duha càháⁿ-ndí chi cùtnuní ndáá iní-ndí sá Yă Ndiökí quídé văha ñaha-gă xii-ndí, chi ndècu ndihí-ndí Xítohó Jesucristú. ⁵ Te nchúhú chi ndàcu-ndí quídé-ndí sá văha dico ñá díú mèe-ndí ducaⁿ ndàcu-ndí quídé-ndí, chi mee Yă Ndiökí chíndèe ñaha-gá xii-ndí nüu ndàcu-ndí quídé-ndí sá văha. ⁶ Te mee Yă Ndiökí ní quide-gá sá nchúhú ndacu-ndí cunu cuechi-ndí nüú-gă càháⁿ-ndí nüú ñáyiu cuèndá ingá nüú sá văha ní cachí-gá cada ñaha-gă xií-yu. Te sá văha ní cachí-gá cada ñaha-gă xií-yu-áⁿ ñà túú ॥ⁿ-ni cuu-xi ndihí nchaa tnúhu sá ní xáhaⁿ-gă xii ndí Moísés ní chídó tnùní ndí, te ducaⁿ chi espíritú Yă Ndiökí néhé chìuⁿ-xi nchaa tnúhu sá càháⁿ cuèndá nchaa sá văha-áⁿ. Te nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés, dándixi túu-xi iní nchaa ñáyiu ndècu ndihí tnúhu-áⁿ sá cuïta ni-hnú-yu cuèndá nchaa cuéchi-yu, dico cue ñáyiu ndècu ndihí Espíritú Yă Ndiökí ñáyiu-áⁿ ndécu ndihí-yu tnúhu ndee iní sá cäcu nihnú-yu.

⁷ Te tnúhu sá ní caháⁿ Yă Ndiōxí ndéé díhna
nàcuáa cada ñáyiú ní ngúndeé-xi iiⁿ núú yúú
quèhéⁿ. Te òré ní dátuu ndíi Moísés nàcuáa caháⁿ
tnúhu sá ní caháⁿ Yă Ndiōxí ndéé núú yúú-áⁿ núú
cuè ñáyiú isràél, te súúní ní tásanⁿ núú ndíi te ñá
túú-gă ní cùu cundehé-yu núú ndíi, te ducaⁿ-gă
ducaⁿ-gă quídé-xí dàtásanⁿ-xi núú ndíi ni cùu ñá
túú-gă ducaⁿ ni quide-xi. Te tnúhu ndéé núú
yúú-áⁿ dándixi túu-xi iní cue ñáyiú sá cuíta ni-

hnú-yu sá cuèndá nchaa cuéchi-yu, te ío váha ní quide-xi cútñàhá ní ngúndecu ndíhi cue ñáyiu isràél tnúhu-áⁿ. ⁸ Te sá dúcáⁿ ní quide-xi xíáⁿ cútñùní sá tnúhu càháⁿ Espíritú Yă Ndiòxí vitna uuⁿ-gá ducaⁿ io-gá váha quide-xi. ⁹ Te núu ducaⁿ io váha ní quide-xi cútñàhá ní ngúndecu ndíhi cue ñáyiu isràél tnúhu sá dándixi túu iní-yu sá cuïta nihnu-yu sá cuèndá nchaa cuéchi-yu, te uuⁿ-gá ducaⁿ váha quide-xi vitna ní ngúndecu ndíhi-o tnúhu sá càháⁿ nàcuáa quide Yá Ndiòxí cuèndá sá vă cúnđecu-gá cuéchi ñáyiu núú-gă. ¹⁰ Te vá càchí-ó să cútñàhá ní ngúndecu ndíhi cue ñáyiu isràél tnúhu ndéé núu yűú-ăⁿ io-gá váha ní quide-xi, te ñáhá chi uuⁿ-gá váha quide-xi vitna cuendá tnúhu sá càháⁿ nàcuáa quide Yá Ndiòxí. ¹¹ Te núu ducaⁿ io váha ní quide-xi cútñàhá ní ngúndecu ndíhi ñáyiu isràél tnúhu sá ñà túú ní cùdíi, te uuⁿ-gá ducaⁿ io váha quide-xi vitna ní ngúndecu ndíhi-o tnúhu sá vă ndíhí nìhnu tnahí-gá.

¹² Te cùtnuní iní-ndí sá vă ndíhí nìhnu sá dúcáⁿ io váha quide-xi, núu xíăⁿ ío vii io váha cùu iní-ndí càháⁿ-ndí tnúhu sá ní ngúndecu ndíhi-o. ¹³ Te ñá túú quide-ndí dàtná ní xóo cada ndíi Moìsés, chi ndíi-áⁿ ní xóo dàdáhu ndíi núú ndíi òré dátasaⁿ-xi núú ndíi cuèndá sá vă quiní cue ñáyiu isràél òré ñá túú-gă dátasaⁿ-xi núú ndíi. ¹⁴ Te cue ñáyiu isràél ñá túú ní tècú tnùní váha-yu nàcuáa ní xóo danèhé ñáhá ndíi Moìsés xií-yu, te cuëi ndéé vitna ñá túú tècú tnùní-yu òré dàcuàhá-yu tnúhu sá ní caháⁿ Yă Ndiòxí ndéé díhna nàcuáa cada-gá, te cada iní-ó să dàtná sá ní xidáhu núú ndíi Moìsés yídáhu núú-yu cuèndá sá vă cútñùní núú-yu cundèhé-yu te tecú

tnùní-yu, dico núu tnahá tnúhu-yu ndihí Xítohó Jesucristú te tecú tnùní-yu. ¹⁵ Te cuéi ndéé vitna òré dácuàhá-yu nchaa tnúhu sá ní chídó tnùní ndí Moísés nchaa núu tutú ndíi, te cada iní-o sá dàtná sá ní xidáhu núu ndíi yidáhu núu-yu chi ñá túú tècú tnùní-yu. ¹⁶ Dico cue ñáyiu na tùha ñaha xii Xítohó Jesucristú te tècú tnùní-yu tnúhu-gá. ¹⁷ Te Xítohó Jesucristú ^{ii^n}-ni cùu-gá ndihí Espíritu Yá Ndiòxí, te nchaa ñáyiu ndècu ndihí Espíritu-gá ñá túú-gá táxi tnùní ñáhá ní ^{ii^n} sá ñá túú vaha xií-yu. ¹⁸ Te dàtná cùu ^{ii^n} yutátá sá dánèhé núu ñáhá-xí xìi ñáyiu ^{ii^n} sá vaha, ducaⁿ sàtnahá-xi cùu-o chi quide-o nacuáa cáháⁿ ñáyiu sá io càhnu cuu Xítohó Jesucristú, te ducaⁿ ^{uu^n}-gá ^{uu^n}-gá tá cùndáá-ó ndècu-o ichi-gá dàtná quídé mèe-gá quídé ndääá-gá. Te Espíritu-gá quídé-xí dùcaⁿ ta cundáá-ó nüu-gá cuáháⁿ.

4

¹ Te mee Yá Ndiòxí ní cundàhú iní ñáhá-gá xii-ndí ní taxi-gá chìuⁿ quide-ndí càháⁿ-ndí tnúhu-gá, núu xíáⁿ ñá túú tnahí nàtúhú iní-ndí càháⁿ-ndí tnúhu-gá. ² Te nchuhú dàquee tihú-ndí nchaandi tühú sá ñá túú vaha quide dayuhu ñáyiu, chi nchaa xíáⁿ cùu-xí ^{ii^n} sácáⁿnüu sá cùu-xí-yu, te nchuhú ñá túú sàni iní-ndí dandàhú-ndí ñáyiu te ni ñá túú sàni iní-ndí dama-ndí nàcuáa càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí, chi càháⁿ ndääá-ndí nàcuáa tàú-xi càháⁿ-ndí, te mee Yá Ndiòxí náhá-gá nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-ndí núu ñáyiu, te ñáyiu-áⁿ cùtnùní iní-yu sá nchuhú càháⁿ vaha-ndí. ³ Te cue ñáyiu ñá túú tècú tnùní nàcuáa ndùu tnúhu sá càháⁿ

nàcuáa naníhí tàhú-ó càháⁿ-ndí núü-yu, ñáyiu-áⁿ cùü-yu ñáyiu ta xíta nihnu cuáháⁿ. ⁴ Te cue ñáyiu-áⁿ cùü-yu ñáyiu ío sàá iní-xi chi ñá túú cuíní-yu quíndáá iní-yu tnúhu Xítohó Jesucristú, te xiăⁿ nüu sácuíhná cúnùu-xi núü-yu te nìhí-xi nàcuáa quide-xi dadáhu ndodo iní ñahá-xí xíi-yu cuéndá sá vă tècú tnùní-yu tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-yu, te tnúhu-áⁿ cùú-xí tnúhu sá io váha chi càháⁿ-xi sá io càhnu cuu Xítohó Jesucristú, te cùu-gá dàtná méeé Tátá-gă Dútú Ndiõxí. ⁵ Te nchúhú ñá túú càháⁿ-ndí cuéndá sá cùú-xí mée-ndí núú-ndó chi càháⁿ-ndí cuéndá Xítohó Jesucristú, te càchí-ndí xii-ndo să díú-gă cùú-gă Yaá io cùnuu, te càchí-ndí xii-ndo să mée-ndí cùú-ndí dílcó-ni cue téé xìnu cuechi sá cùú-xí-ndó, te ducaⁿ quide-ndí nàcuáa cuu vii cuu váha iní Xítohó Jesucristú. ⁶ Te Yá Ndiõxí Yaá ní dáyèhé ndéé cùtnähá nee ñuyíú ní cùu, Yaá-áⁿ ní cachí-gá sá Xítohó Jesucristú cada-gá nàcuáa tecú tnùní-ó să io càhnu cuu mee Yá Ndiõxí. Te sá dúcáⁿ ní quide-gá te cada iní-ó să dàtná tnúhu sá ní dáyèhé-gá iní-ó.

Ío quindáá iní-ó Yá Ndiõxí

⁷ Te nchúhú ndécú ndíhi-ndí tnúhu Xítohó Jesucristú, te tnúhu-gá cùú-xí dàtná iiⁿ sá io váha ñùhu iiⁿ xítí quídi ñuhu, te nchúhú cùú-ndí dàtná quídi-áⁿ. Te ducaⁿ sătnahá-xi cùu-ndí chi tnúhu-gá io càhnu cuu-xi te mee-ndí ñahá, te ducaⁿ cùu nacuáa cutnùní sá méeé Yá Ndiõxí quídé-gă nchaa sá văha te ñá díú mée-ndí. ⁸ Te cuéi ío ndòho-ndí ndécú-ndí dico nìhí-ndí nàcuáa quide-ndí tá yăha-ndí nchaa tnúndòho-áⁿ cuäháⁿ, cuéi áma sa ndètu vií-nă

quehndé iní-ndí sá vă ndácú-ndí yáha-ndí nchaa tnúndòho-áⁿ, dico ndàcu-ndí yáha-ndí. ⁹ Te cuéi nànducu ñaha ñáyiu cuìní-yu ná cada ñàhá-yu xii-ndí dico ñá túú dàña ñaha Yá Ndiòxí xii-ndí, te cuéi cànihá-yu xii-ndí dico cäcu-ndí ñá túú sàhni ñahá-yu. ¹⁰ Te ndéni ní cuu cuáháⁿ-ndí xícá cùu-ndí, te cäcu cäcu cahni ñàhá-yu xii-ndí dàtná ní quidé-yu Xítohó Jesucristú, te ducaⁿ yáha-ndí cuèndá cutnùní sá ndécú tűu Xítohó Jesucristú andiu te chìndee ñaha-gá xii-ndí. ¹¹ Te nchúhú nini ndècu-ndí ñuyíú-a te nchaa-ni nduu cäcu cäcu cahni ñaha ñáyiu xii-ndí sá cuèndá Xítohó Jesucristú, te ducaⁿ yáha-ndí ndécú-ndí cuèndá cutnùní sá Xítohó Jesucristú ndécú ndìhi ñaha-gá xii-ndí cuéi vá cùdži yiqui cùñú-ndí cundecu-xi. ¹² Te sá dúcáⁿ cäcu cäcu cahni ñaha ñáyiu xii-ndí xíáⁿ nchòhó uuⁿ-gá tá nìhí ndéé-ndó cuáháⁿ ndécú-ndó ìchi Xítohó Jesucristú.

¹³ Te ^{iiⁿ} tée ní xíndecu ndéé sanaha ní chídó tnùní-dé núú tutú Yá Ndiòxí núú càchí-xi: “Yúhú ní sàndáá iní-í Yá Ndiòxí núú xíáⁿ ní cäháⁿ-í”, duha ní cachí téé-áⁿ. Te dàtná-ni ní sani iní téé-áⁿ ní cäháⁿ-dé te diu-ni ducaⁿ sàni iní nchúhú tucu núú xíáⁿ càchí-ndí: “Sàndáá iní-ndí Yá Ndiòxí núú xíáⁿ cäháⁿ-ndí”, duha càchí-ndí. ¹⁴ Te cùtnuní iní-ndí sá núú na cùú-ndí te Yá Ndiòxí dandòto ñaha-gá xii-ndí dàtná ní dàndótó-gă Xítohó Jesucristú, te tnàhá nchòhó ducaⁿ càda ñaha-gá xii-ndo, te dàvá-áⁿ candeca ñaha-gă xii-o quíhíⁿ nucúndecu-o nüú-gă. ¹⁵ Te nchúhú nándí cùu sá tá yáha-ndí véxi cuèndá nchòhó ngúndecu váha-ndo,

te ducaⁿ cuìta cágá ñáyiu ngúndecu váha sá xíí Yá Ndióxi, te diu-ni ducaⁿ cuìta cuu vai-gá ñáyiu ndacáⁿ tähü-yu núú-gă te cachí-yu sá io càhnu cuu-gá.

16 Te xíáⁿ nüu nchúhú ñá túú tnàhí nàtuhú iní-ndí ndécú-ndí ichi Xítohó Jesucristú, te cuéi yi qui cùñú-ndí tá xàú-xi cuaháⁿ dico iní-ndí chi uuⁿ-gá uuⁿ-gá tá nìhí ndéé-xí cuaháⁿ. **17** Te nchaa sá ndóhó-ndí ñuyíú-a ñá túú càchí-ndí sá cùú-xí iiⁿ tnúndòho cahnu vihi, chi tnaa-ni duha ndòho-ndí, te sá dühá ndòho-ndí nàndí ndòho-ndí ndécú-ndí ñuyíú-a te Yá Ndióxi io váha cada ñaha-gă xii-ndí nduu na sàá-ndí núú ndécú-gă, te diu-ni ducaⁿ càda ñaha-gá xii-ndí ni caa ni quíhíⁿ. **18** Te nchúhú ñá túú nchicúⁿ nihnu-ndí sá tuu ndèhe-ndí io ñuyíú-a, chi nchicúⁿ nihnu-ndí sá vätá quìní-gá-ndí ndécú àndiu, te ducaⁿ quide-ndí chi nchaa sá tuu ndèhe-ndí io ñuyíú-a vá cùdli-xi cundecu-xi, te nchaa sá ñà túú tuu ndècu andiu xíáⁿ cudli-xi cundecu-xi ni caa ni quíhíⁿ.

5

1 Te yi qui cùñú-ó cùu-xi datná iiⁿ vehe, te vehe-áⁿ ñà túú cùdli-xi, te ducaⁿ sätnahá-xi cùu yi qui cuñú-ó chi vá cùdli-xi, te na sàá nduu vă cündecu-gá-ó ndihí yi qui cuñú-ó, te Yá Ndióxi taxi-gá iiⁿ yi qui cùñú sáá sá cùú-xí-ó, te xiáⁿ cùú-xí dàtná iiⁿ vehe sá ñà túú ní càdúha cue ñáyiu ñuyíú-a, chi mee Yá Ndióxi nícadúha-gá vehe-áⁿ te vehe-áⁿ cudli-xi cundecu-xi ni caa ni quíhíⁿ andiu. Te ducaⁿ sätnahá-xi cùu yi qui cuñú sá táxí Yá

Ndiōxí xii-o chi cudíi-xi cundecu-xi ní caa ni quíhíⁿ.
 2 Te nchúhú ndècu ndihí-gá-ndí yíqui cùñú-ndí sá ndécu ndihí-ndí vitna te sama cuñí-ndí sá io ndihí taxi Yá Ndiōxí yíqui cùñú sáá cùndecu ndihí-ndí.
 3 Chi mee-gă vá dáñá-gă sá dúcáⁿ-ní cùnduu-ndí cundecu-ndí, chi dai taxi-gá yíqui cùñú sáá-ăⁿ xii-ndí. 4 Te nini ndècu-ndí ndihí yíqui cùñú-ndí vitna io sàni iní-ndí te ndihí iní-ndí, dico ñá díú sá dúhá quide-ndí te ñá túú-gă tnähá iní-ndí cundecu-ndí ndihí yíqui cùñú-ndí, chi cuñí-ndí sá Yá Ndiōxí io ndihí taxi-gá yíqui cùñú sáá ndùu tähú-ndí, chi xíăⁿ cudíi-xi ní caa ni quíhíⁿ te yíqui cùñú-ndí sá tá ndihí nihnu cuáháⁿ-a vá cùdii-xi cundecu-xi. 5 Te ducaⁿ tnähí ní cachí Yá Ndiōxí cunduu sá dúcáⁿ ndùu tähú-ó yíqui cuñú sáá-ăⁿ, te ní taxi-gá Espíritu-gá ní ngúndecu ndihí-o cuéndá cutnúní iní-ó sá ndàá taxi-gá yíqui cùñú sáá-ăⁿ nduu tähú-ó.

6 Te xíăⁿ nüu nchúhú nìhí ndéé-ndí ndécu-ndí, te cùtnuní iní-ndí sá nini ndecu-ndí ndihí yíqui cùñú-ndí sá ndécu ndihí-ndí vitna te vátá sàá-gá-ndí cundecu-ndí mei nüú ndécu Xítohó Jesucristú. 7 Te ducaⁿ cùtnuní iní-ndí chi sàndáá iní-ndí Yá Ndiōxí ndécu-ndí ñuyíú-a cuéi ñá túú xiní-ndí-gá. 8 Te io váha cùu iní-ndí ndécu-ndí, te sàni iní-ndí sá vaha-gá sá nüú vá cùndecu-gá-ndí ndihí yíqui cùñú-ndí sá ndécu ndihí-ndí vitna. Te ducaⁿ sàni iní-ndí chi vaha-gá cundecu-ndí mei nüú ndécu Xítohó Jesucristú. 9 Te io ndùcu ndee-ndí quídé-ndí nàcuáa cuu vii cuu vaha iní

Xítohó Jesucristú vitna ndècu-ndí ñuyíú-a, te diu-ni ducaⁿ càda-ndí cuéi òré vá cündècu-gá-ndí. ¹⁰ Te dacuitií sá ncháá-ó cùndecu-o núú Xítohó Jesucristú iiⁿ nduu, te dàvá-áⁿ mee-gă cáháⁿ-gá te núu nása ndùu chiuⁿ ní quide-o iiⁿ iiⁿ-o, núu ní quide váha-o àdi ñá túú ní quide váha-o, te nàcuáa ndùu chiuⁿ ní quide-o iiⁿ iiⁿ-o te ducaⁿ ndùu sá táxí-gă nduu táhú-ó.

Nàcuáa ní cuu ní ngúndecu váha-o ndíhi Yá Ndióxi

¹¹ Te nchúhú quíyuhú iní-ndí nàcuáa cada Xítohó Jesucristú, núu xiáⁿ càháⁿ-ndí tnúhu-gá núú ñayiu cuéndá xínu iní-yu tuha ñähá-yu xii-gá. Te mee Yá Ndióxi sa nàha-gá nàcuáa quide-ndí ndécú-ndí, te sàni iní-ndí sá nchòhó cutnúní iní-ndó nàcuáa quide-ndí ndécú-ndí. ¹² Te sá dúhá càháⁿ-ndí te vá cání iní-ndó sá nchúhú càháⁿ váha-ndí cuéndá-ndí nàcuáa nchòhó cuu váha iní ñähá-gă-ndó xii-ndí te ñähá, chi duha càháⁿ-ndí cuéndá sá nchòhó níhí-ndó tnúhu cáháⁿ váha-gá-ndó cuéndá-ndí núú ñayiu. Te ducaⁿ níhí-ndó tnúhu cùñaha-ndo xii cue ñayiu quide nínu mee-xi, chi cue ñayiu-áⁿ ñá túú quide cuendá-yu nása ndècu iní-yu. ¹³ Te núu nchòhó sání iní-ndó sá lùcú-ndí cuéndá nàcuáa quide-ndí ndécú-ndí te cùu-xi cuendá Yá Ndióxi, àdi núu sàni iní-ndó sá ñà túú lùcú-ndí cuéndá nàcuáa quide-ndí ndécú-ndí te cùu-xi sá vähä sá cùú-xí-ndó. ¹⁴ Te quide-ndí nàcuáa cùiní Xítohó Jesucristú chi cùtnuní iní-ndí sá lo cùu iní-gá nchaa ñayiu, te ducaⁿ xíní ndáá-ndí sá ní xíhí-gá cuéndá nchaá-yu, te xiáⁿ nüu cada iní-ó sá dàtná tnúhu

sá ncháá ñáyiu ní xihí-yu ndihí-gá. ¹⁵ Te ducaⁿ ní xihí Xítohó Jesucristú cuéndá nchaa ñáyiu chi cuiní-gá sá ncháá-yu cundecú-yu cadá-yu nàcuáa cuiní méé-gă te vá cádă-yu nàcuáa cuiní méé-yu, chi mee-gă ní xihí-gá te ní ndoto-gá cuéndá cuu-xi sá văha sá cúú-xí-yu. ¹⁶ Te xíăⁿ nüu nchúhú ñá túú-gă ná sání iní-ndí cuéndá tnàha ñáyiu-ndí nüu nàndíhi-yu àdi ñá túú nàndíhi-yu dàtná ní xoo cani iní-ndí cùtnàhá ní xíndecu-ndí ichi cuéhé ichi duha, te dàvá-áⁿ ní xoo cani iní-ndí cuéndá Xítohó Jesucristú dàtná sání iní cue ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha vitna. ¹⁷ Te nchaa nchoo ñáyiu ní tnahá tnúhu ndihí Xítohó Jesucristú ní nduu-o dàtná iiⁿ ñáyiu saa, te ducaⁿ chi ñá túú-gă quídé-ó dàtná ní xoo cada-o cùtnahá ní xíndecu-o ichi cuehé ichi duha, chi ní ngüíta-o quide-o mee-ná sá văha te nchaa xíăⁿ cúú-xí sá sáá sá cúú-xí-ó chi vátá quiní-gá-ó càda-o.

¹⁸ Te ducaⁿ quide-o ndecu-o chi mee Yă Ndióxi quídé-gă sá dúcáⁿ càda-o cundecu-o. Te Xítohó Jesucristú ní quide-gá ní ngúndecu váha-o ndihí Yă Ndióxi vitna, te ducaⁿ chi mee Yă Ndióxi ducaⁿ tnähí ní cachí-gá cunduu, te diu-ni mee Yă Ndióxi ní taxi-gá chìuⁿ quide-ndí càháⁿ-ndí tnúhu-gá nàcuáa ngúndecu váha cue ñáyiu ndihí-gá. ¹⁹ Te ducaⁿ chi mee-gă ní cachí-gá sá Xítohó Jesucristú cada-gá nàcuáa nucúndecu váha nchaa nchoo cué ñáyiu ndècu ñuyíú-a ndihí Yă Ndióxi. Te nchaa ñáyiu ní tuha ñaha xì-gá ñá túú-gă sání iní-gá sá ñáyiu-áⁿ nacháhu-yu cuéchi-yu núú-gă. Te mee Yă Ndióxi ní taxi-gá chìuⁿ quide-ndí càháⁿ-ndí tnúhu-gá núú ñáyiu nàcuáa ngúndecu ndihí ñaha váha-yu xii-gá. ²⁰ Te Xítohó Jesucristú ní cachí-gá

sá nchūhú cáháⁿ-ndí tnúhu-gá núú nchàa ñayiu, te
 sá dúhá quide-ndí càháⁿ-ndí tnúhu-gá te quide-ndí
 núú Yă Ndiõxí càháⁿ-ndí yuhu-gá, te xiăⁿ nuu càháⁿ
 ndàhú-ndí núú-ndó sá tnàhá tnúhu-ndo ndìhi
 Yă Ndiõxí cuèndá cundecu váha-ndo ndìhi-gá, te
 duha càháⁿ-ndí chi ducaⁿ càchí Xítohó Jesucristú
 cada-ndí. ²¹ Te Xítohó Jesucristú cùú-gă Yaá ñá túú
 tnàhí cuéchi-xi, dico Yă Ndiõxí ní quide ñaha-gă
 xii-gá dàtná iiⁿ ñayiu ndècu cuéchi-xi, te ducaⁿ chi
 Xítohó Jesucristú ní xido-gá cuéchi nchaa nchoo
 ñayiu ñuyíú-a, te ducaⁿ ní xido Xítohó Jesucristú
 nchaa cuéchi-o cuèndá sá nuu na tnàhá tnúhu-o
 ndìhi-gá te cudiu-o núú Yă Ndiõxí, te ducaⁿ ní cuu
 chi mee Yă Ndiõxí ducaⁿ ní cachí-gá cunduu.

6

¹ Te nchoo iiⁿ-ni cùu-o quide chiuⁿ-o cuendá
 Yă Ndiõxí nuu xiăⁿ càháⁿ ndàhú-ndí núú-ndó sá
 vă díco-ni ducaⁿ cùndedóho-ndo tnúhu Yă Ndiõxí,
 chi cada-ndo nàcuáa na chìndee ñaha-ni-gá. ² Chi
 mee-gă càchí-gá iiⁿ xichi núú tutú-gá núú càchí-xi:
 Sáá nduu te cundahú iní ñahà-í xii-ndo chìndee
 ñaha-í cuèndá naníhí tähú-ndó,
 te ní sáá nduu tàú-xi sá cùndahú iní ñahà-í xii-ndo
 chìndee ñaha-í cuèndá naníhí tähú-ndó, nuu
 xiăⁿ ní xíndedóho-í tnúhu ní cáháⁿ-ndó te
 ní chìndee ñahà-í xii-ndo nàcuáa naníhí
 tähú-ndó.

Duha càchí-gá núú tutú-gá. Te vitna cùu-xi nduu
 cundahú iní ñahá Yă Ndiõxí chìndee ñaha-gá, te
 cùu-xi nduu naníhí tähú-ó.

³ Te nchuhú ñá túú quide-ndí iiⁿ sá ñà túú tàú-ndí
 cada-ndí sá cùú-xí ñayiu, chi cuiní-ndí sá vă càháⁿ

cuèhé-yu cuèndá chìuⁿ quide-ndí. ⁴ Te nchaa
 sá quídé-ndí cùú-xí nàcuáa cutnùní iní cue ñáyiu
 sá nchühú xínú cuèchi-ndí núú Yá Ndiõxí, te ío
 quide cahnu iní-ndí cuèndá nchaa sá ndóhó-ndí,
 chi nándí quide ñaha ñáyiu xii-ndí, te ducaⁿ-ni
 ta quide cahnu iní-ndí cuëi nándí-gá nchaa sá tá
 yäha-ndí véxi. ⁵ Te duha ta yäha-ndí véxi, núú
 cánìha ñáyiu xii-ndí, núú chíhí ñähá-yu vecaá, núú
 cuàá ndéé ñähá ñáyiu xii-ndí xícuèhé ñähá-yu, te
 ío ndòho-ndí quídé-ndí chìuⁿ Yá Ndiõxí, te áma
 xìdí-ndí te áma ñá túú xìdí-ndí, te áma nìhí-ndí
 sá xéxí-ndí te áma ñá túú nìhí-ndí. ⁶ Te quide
 ndáá-ndí ndécú-ndí, te cùtnuní váha iní-ndí nàcuáa
 càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí, te quide cahnu iní-ndí
 cuëi nándí quide ñaha ñáyiu xii-ndí, te cùndahú
 iní-ndí tnàha ñáyiu-ndí, te quide-ndí nchaa sá vähä
 nàcuáa chìndee ñaha Espíritú Yá Ndiõxí xii-ndí, te
 ío ndisa iní-ndí cùú iní-ndí cue tnàha ñáyiu-ndí.
⁷ Te dànehé-ndí ñáyiu mee-ni tnúhu ndáá, te nchaa
 chìuⁿ quide-ndí te quide-ndí nàcuáa chìndee ñaha
 Yá Ndiõxí xii-ndí, te cuèndá sá quídé ndää-ndí
 ndécú-ndí nüu xíäⁿ nìhí ndéé-ndí dáquèe tihú-ndí
 nchaa sá cuèhé sá dühá. ⁸ Te dava ñáyiu quide
 nínu ñähá-yu xii-ndí, te davá-yu tnúhu cuèhé tnúhu
 duha càháⁿ-yu xähäⁿ-yu xii-ndí, te davá-yu xícäháⁿ
 váha-yu cuèndá-ndí te davá-yu xícäháⁿ cuèhé-yu,
 te davá-yu càchí-yu sá dändähú-ndí ñáyiu dico ñá
 ndää chi càháⁿ ndää-ndí. ⁹ Te davá-yu càchí-yu
 sá ñà túú xìní-yu ná ñáyiu cùu-ndí, te davá-yu

càchí-yu sá xìní-yu yoo cùu-ndí, te davá-yu cuìní-yu cahni ñàhá-yu xii-ndí dico vátá cáhní ñàha-gá-yu chi ndècu-ni-ndí. Te ío ndòho-ndí ndécú-ndí ichi Yá Ndiõxí, te cuëi ndòho-ndí dico ñá túú cùu-xi sá cùú-ndí. ¹⁰ Te cuëi ndìhú iní-ndí dico ñá túú dàña ndéé-ndí sá cùdíi iní-ndí, te cùu-ndí cue téé ndàhú dico sànu ichi-ndí vài ñáyiu ichi Yá Ndiõxí cuèndá ngúndecu váha-yu sá cuèndá-gá, te cuëi ñá túú nă ndécú ndìhí-ndí dico ñá túú nă cùmäní xii-ndí.

¹¹ Te nchòhó ñáyiu ndècu ndìhí-í ichi Xítohó Jesucristú ndécú ñùú Còrintú ío cùu iní ñáhá-ndí xii-ndo, te ní yùhu ní iní-ndí càháⁿ-ndí nchaa tnúhu càháⁿ-ndí sá cùu-xí-ndó. ¹² Te nchuhú chi ní yùhu ní iní-ndí cùu iní ñáhá-ndí xii-ndo, dico nchòhó chi ñá túú dùcaⁿ quide-ndo sá cùu-xí-ndí. ¹³ Te yúhú càháⁿ ndàhú-í núú-ndó dàtná quídé ^{iiⁿ} téé cùu tátá òré càháⁿ ndìhi-dé cue déhe-dé sá ní yuhu ní iní-ndó cùu iní ñáhá-ndó xìi-ndí dàtná quídé mèe-ndí cùu iní ñáhá-ndí xii-ndo.

Nchoo cùu-o datná iiⁿ vehe Yá Ndiõxí

¹⁴ Te cue ñáyiu ñá túú sàndáá iní tnúhu Xítohó Jesucristú, te vá cùu ^{iiⁿ}nuu-ndo ndìhí-yu cada-ndo dàtná xíquidé-yu, chi diiⁿ cuu nchaa sá vähä te diiⁿ cuu nchaa sá cuèhé sá dûhá, te ñúmí nchicanchii ndìhí niú chi ñá túú ^{iiⁿ}-ni cuu-xi. Te ducaⁿ sàtnahá-xi cùu nchaa sá vähä ndìhí nchaa sá cuèhé sá dûhá chi ñá túú ^{iiⁿ}-ni cuu-xi. ¹⁵ Te diu-ni ducaⁿ ñà túú ^{iiⁿ}-ni cuu Xítohó Jesucristú ndìhí sácuíhná, te diu-ni ducaⁿ ñà túú ^{iiⁿ}-ni cuu ñáyiu sàndáá iní ñáhá xìi Xítohó Jesucristú ndìhí ñáyiu ñá túú sàndáá iní ñáhá xìi-gá. ¹⁶ Te diu-ni ducaⁿ sàtnahá tucu-xi

cùu vehe Yá Ndiōxí ndihí nchaa sá càchí ñáyiu cùu ndióxí ní cadúha cue téé ñuyíú-a, chi vá cùú quihí ni iiⁿ xiān xítí vehe-gá. Te nchoo cùu-o datná vehe Yá Ndiōxí Yaá ndécú tūu andiu, chi mee-gă càchí-gá núu tutú-gá núu càchí-xi:

Yúhú vá cùmání cundecu-í ndihí-yu nděni ní cuu na cùndecu-yu,
 te diu-ni yúhú cuu-í Ndiōxí-yu,
 te mèe-yu cuú-yu ñáyiu cùu cuendá-í.
 Duha càchí-gá núu tutú-gá. ¹⁷ Te xiān nüu càchí tucu-gá ingá xichi núu tutú-gá núu càchí-xi:
 Chí tá quée tnuú nchaa ñáyiu ñá túú sàndáá iní
 ñáhá xli-í,
 te vá cání iní-ndo càda-ndo ni iiⁿ sá cuèhé sá dúhá,
 te ducaⁿ te quehen cuèndá ñáhá-í xii-ndo,
¹⁸ te yúhú cuu-í Tátá-ndo,
 te nchòhó cuu-ndo cuè déhe ducuⁿ-í, ndihí cue déhe
 yoco-í,
 duha càháⁿ yúhú Yaá ío càhnu cuu.
 Duha càchí-gá núu tutú-gá.

7

¹ Te sá dúcáⁿ io váha càháⁿ Yá Ndiōxí sá cùú-xí-ó nüu xiān càhá-í dóho nchòhó ñáyiu io cùu iní-í sá dùuⁿ duuⁿ dañia-o nchaa sá cuèhé sá dúhá, chi nchaa xiān ñá túú cùu-xi sá váha sá cùú-xí iní-ó ndihí yiqui cuñú-ó, te cada-o nàcuáa tàú-xi cunduu nàcuáa cundáá-ó nüu Yá Ndiōxí, te cada-o sá néhé-ó sá yíñuhu núu-gă.

Cue ñáyiu ñuú Còrintú quídé văha-yu

² Te ni yìhu ni iní-ndo chì cùú iní ñáhá xli-ndí, chi nchuhú vá yǒo iiⁿ quide úhú iní-ndí, te ni vă yǒo

iiⁿ dàcuíta nihnu-ndí, te ni vă y o iiⁿ d andah -nd .

³ Te s  d uh  c h n -  te v  c n  in -nd  s  iiⁿ cu chi d aca -  d iqu -nd , chi d at na sa n  cach -  xii-nd  s  y h  i  c u  in  n h -  xii-nd , te cu i vitna nd ecu -g -  n uy -a  ad  cu i na c u -  dico di u-ni duca  c u  in  n h -  xii-nd . ⁴ Te y h  i  v ha s ni in -  cu nd -nd , te duca  i  v ha c h n -  cu nd -nd , te i  nd ecu nd ih -  tn hu nd ee in  cu nd -nd , te i  c ud  in -  s  cu nd -nd  cu i n nd  nd ho-  nd ih  dava -g - g ued  nd ec -nd .

⁵ Te nch uh  c ut n h  n  s h - nd  dist rit  Mac edoni , te n t  t u  tn h  ni nd et tat -nd  cu nd  nch aa s  n  y hand  chi i  n  nd oh -nd  cu nd  nch aa s  n  quid -yu , chi i  n  cu nd e  n h -yu xii-nd , te i  n  sani in -nd  n tu  n sa -g  y ha-nd  n  c u . ⁶ Dico Y  Ndi x  n  taxi -g  tn hu nd ee in  xii-nd  or  n  quex o t  T t u  n u  nd ec -nd , te di u-ni Ya - -  c u -g  Ya  s h aha -g  tn hu nd ee in  xii cue n y iu nd ih  in -xi . ⁷ Te duca  n  taxi Y  Ndi x  tn hu nd ee in  xii-nd  cu nd  s  n  quex o t  T t u  n u  nd ec -nd , te n t  d i u-n  s  cu nd  n  quex o-d  chi n  n h  t tu -nd  tn hu nd ee in  cu nd  n  can -d  cu nd  n u -nd  s  nch oh  n  s h aha -ndo tn hu nd ee in  xii-d , te n  cach  tn hu-d  xii-nd  s  nch oh  i  cu n -nd  c h n -  nd ih  n h -ndo x i -nd , te n  cach  tn hu t tu -d  xii-nd  s  nch oh  i  nd ih  in -nd  cu nd  n ac ua  c u  n dec -ndo n  cu , nd ih  cu nd  s  i  s ni in -nd  cu nd - , te s  d uc -  n du  cu nd  n  can -d  n u -nd  n tu  x i -  i  cu d  in - .

⁸ Te nch oh  n  nd ih  in -nd  cu nd  tn hu c h n -  n u  tut  s  n  d aqu x -  nd aha -ndo, te or 

ní níhì-í tnúhu sá ndihú iní-ndó te tnaa-ni ní ndixi cuéchi iní-í sá dúcáⁿ ní quide-í te dătnùní ñá túú-gă ní ndixi cuéchi iní-í. ⁹ Te vitna ní ndihú iní-ndó, te xíáⁿ ní quide-xi ní ndixi cuéchi iní-ndó sá ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo ni cuu, te ní cudíí iní-í dico ñá díú cuèndá sá ni ndihú iní-ndó ní cudíí iní-í chi cuèndá sá ní ndixi cuéchi iní-ndó, te ní ndihú iní-ndó nàcuáa ní cuu váha iní Yă Ndiõxí, te xíáⁿ nüu ní cuu-xi ^{iiⁿ} sá văha sá cùu-xí-ndó cuèndá tnúhu ní cäháⁿ-í te ñá túú ní cùu-xi ^{iiⁿ} sá cuèhé sá cùu-xí-ndó. ¹⁰ Te nchoo nüu na ndihú iní-ó nàcuáa cuu váha iní Yă Ndiõxí, te ndixi cuéchi iní-ó te nüu ñá túú quide váha-o ndècu-o, te sá dúcáⁿ quide-o te nànihí tàhú-ó, te vá ndihú iní-ó sá dúcáⁿ ní quide-o, te dava ñayiu xïndecu ichi cuèhé ichi duha ndihú iní-yu dico ñá túú ndixi cuéchi iní-yu cuèndá nchaa sá ñà túú văha quidé-yu, te sá dúcáⁿ quidé-yu te cuítia nihnú-yu. ¹¹ Te sá dúcáⁿ ní ndihú iní-ndó nàcuáa ní cuu váha iní Yă Ndiõxí, te xíáⁿ nüu ndùcu ndee-ndo quide-ndo nchaa nacuáa tàu-xi cunduu, te vitna ní yùhu ní iní-ndó cäháⁿ-ndó sá quidé văha-ndo, te io cùdéeⁿ-ndó nüu méé-ndó sá ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo ni cuu, te yùhú-ndó ndècu-ndo cuendá sá ñà túú quide váha-ndo ni cùu, te io ní xúhuⁿ iní ñahá-ndó xii-í, te ní ndúcú ndéé-ndó ní quide ndáá-ndó cuèndá téé ndècuéchi ndècu ndihí-ndo, te sá dúcáⁿ ní quide-ndo te xíáⁿ ní cutnùní sá méé-ndó ñà túú cuéchi-ndo. ¹² Te ní cadúha-í tutú ní dáquíxì-í ndaha-ndo, te ní quide-ndo nàcuáa ní cäháⁿ-í, te sá dúcáⁿ ní quide-ndo xíáⁿ ní cutnùní iní-ndó sá io cùu iní ñahá-ndó xii-í. Te Yă Ndiõxí náhá-gă sá díú cuèndá xíáⁿ ní dáquíxì-í tutú ndaha-ndo, te

ñá díú-ní cuèndá sá sání ìní-í cuèndá téé ndècuéchi ndècu ndíhi-ndo, te ni ñà díú-ní cuèndá ñáyiu ní dándihú téé ndècuéchi-áⁿ iní-xi ní càdúha-í tutú ní dáquixí-í ndaha-ndo. ¹³ Te cuèndá sá quídé văha-ndo ndècu-ndo xiăⁿ cùú-xí tnúhu ndee ìní ndécu ndíhi-ndí.

Dico ñá díú-ní xiăⁿ chi tnähá ío cùdíí ìní-ndí cuèndá sá io cùdíí ìní té Títú, te ducaⁿ cùdíí ìní-dé chi nchòhó ní sáñaha-ndo tnúhu ndee ìní xii-dé. ¹⁴ Te yúhú ñá túú cùcahaⁿ núù-í sá ní cáháⁿ váha-í cuèndá-ndó núú té Títú cúttnähá vátá quíxí-gă-dé núú ndécu-ndó, chi ní cutnùní iní-dé sá ndàá càháⁿ váha-í nàcuáa quìde-ndo datná cíú-xí sá ndàá nchaa tnúhu dàcuaha ñaha-í xii-ndo. ¹⁵ Te vitna ío-gá váha cùu iní té Títú cuèndá-ndó, chi ndàcu iní-dé sá ncháá-ndó io váha ní tñií-ndo nchàa tnúhu ní cáháⁿ-dé núú-ndó, te ndàcu tucu iní-dé sá ní queheⁿ cuèndá váha-ndo-dé, te ní dátüu-ndo núú-dé sá io ní quiyuhú iní-ndó sá vă ndácú-ndo càda-ndo nchaa nacuáa tàú-xi cunduu. ¹⁶ Te io cùdíí ìní-í cuèndá-ndó chi cùtnuní ndáá iní-í sá ñà túú dàña ndee-ndó quìde-ndo nchaa nacuáa tàú-xi cunduu.

8

Ío váha cuu iní-ó chìndee tnaha-o

¹ Te nchòhó ñáyiu ndècu ndíhi-ndí ichi Xítohó Jesucristú càchí tnúhu-ndí xii-ndo nàcuáa quìde ñaha Yá Ndiõxí xii cue ñáyiu xíndecu ichi-gá ndécu distritú Macèdoniá, chi io chìndee ñaha-gá xií-yu cuèndá sá quídé văha-yu ndècú-yu. ² Te cuëi ndòho vihí-yu ndècú-yu dico ío-ni cùdíí ìní-yu, te cuèndá xiăⁿ núu ní yùhu ní iní-yu ní sacáⁿ tnáhá-yu díhúⁿ

să cúú-xí tnàha ñáyiú-yu, te ñá túú tnàhí ni xínduu díí-yu cuéi ío ndàhú-yu. ³ Te ñá díú-ní nàcuáa ní sani iní-yu ndacú-yu cacáⁿ tnáhă-yu, chi ní quide yica ìní-yu ní sacáⁿ tnáhá-gă-yu, te yúhú càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ní yuhu ní iní-yu ducaⁿ ní quidé-yu. ⁴ Te ío ní cäháⁿ ndàhú-yu núú-ndí cuèndá sá cuäha-ndí tnúhu sá tnáhá-yu chindéé-yu dava-gá cue ñáyiú cùu cuendá Yă Ndiõxí. ⁵ Te ñá díú-ní nàcuáa ní sani iní-ndí ní quidé-yu, chi ní xídó-gă-yu ní quide váha-yu, te ducaⁿ chi mèé-yu ní sani iní-yu sá cädă-yu nchaa nàcuáa cuìní Yă Ndiõxí, te dătnùní ducaⁿ te ní cachí-yu sá cúú càdá-yu nchaa nàcuáa na cüñaha-ndí xií-yu. Te ducaⁿ ní quidé-yu chi ducaⁿ ní cuiní méé Yă Ndiõxí cunduu. ⁶ Te sá dúcáⁿ ní quide ñáyiú-áⁿ núu xíáⁿ càháⁿ ndàhú-ndí núú tě Títú sá quíxí tùcu-dé núú ndécú-ndó cuèndá dàxínu cava-dé chìuⁿ sá sà ní ngüíta-ndo sàcáⁿ tnáhá-ndó, te ducaⁿ quide-ndo chi cùndahú iní-ndó tnàha ñáyiú-ndo. ⁷ Te nchòhó cúú-ndó ñáyiú ío ngòdónúú quide nchaa sá văha, te ío váha sàndáá iní-ndó Xítohó Jesucristú, te ío váha cùtnuní iní-ndó nàcuáa càháⁿ tnúhu-gá, te ío váha dàcuaha-ndo ñáyiú tnúhu-gá, te ío ndùcu ndee-ndo quide-ndo mee-ni sá văha, te ducaⁿ ío cùu iní ñáhá-ndó xíi-ndí, te sá dúcáⁿ quide-ndo núú xíáⁿ càháⁿ ndàhú-í núú-ndó să ngòdó núú-gă-ndó càda-ndo sá cúú-xí tnàha ñáyiú-ndo.

⁸ Dico yúhú ñá túú tàuchiuní-sá dúcáⁿ càda-ndo, chi cuèndá-ni sá càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa quide dava-gá cue ñáyiú ndècu ichi Xítohó Jesucristú,

chi cue ñáyiu-áⁿ ni yùhu ni iní-yu quídé-yu sá vāha sá cúú-xí tnàha ñáyiú-yu, te càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa quídé-yu cuèndá cutnùní nǚu násá cada-ndo nǚu ndisa sá cúú iní-ndó cuè tnaha ñáyiu-ndo. ⁹ Te nchòhó sa xiní-ndó sǎ Xítihó Je-sucristú ío cùndahú iní ñáhá-gá xii-o, te ío váha ndècu-gá ní cùu te ní quixi-gá ñuyíú-a ní quide váha ñaha-gá xii-o, te ñuyíú-a ñá túú ní xíndecu váha-gá, te ducaⁿ ní quixi-gá ñuyíú-a cuéi ñá túú ní xíndecu váha-gá cuèndá sá nchóó ngündecu váha-o nǚu ndécu-gá.

¹⁰ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa sàni iní-í. Chìuⁿ sá ní yuhu ni iní-ndó ní ngüíta-ndo quide-ndo cuíá ní yáha chi cùu-xi sá vāha sá cúú-xí-ndó nǚu na dàxínu cava-ndo. ¹¹ Te dàtná-ni ni yùhu ni iní-ndó ní tausaha-ndo chìuⁿ-áⁿ te ducaⁿ-ni ní yuhu ni iní-ndó dàxínu cava-ndo, te cacáⁿ tnáhá-ndo sá ndécu ndihí-ndo nacuáa xító mee-ndo ndacu-ndo. ¹² Te núu nchòhó ni yùhu ni iní-ndó càcáⁿ tnáhá-ndo sá xító mèe-ndo ndacu-ndo ña, te cùu váha iní Yă Ndiõxí, chi mee-gá sa nàha-gá násá ndècu-o te ndùu vétú-ni iní-gá.

¹³ Te sá dúhá ndùu tnúhu càháⁿ-í te vá cání iní-ndó sá yúhú cuìní-í sá nchòhó ndoho-ndo cùndecu-ndo te dava-gá-yu ngündecu váha-yu sá cuèndá-ndó. ¹⁴ Te vitna ndècu ndee iní-ndó nàcuáa ndacu-ndo chìndee-ndo cue ñáyiu xìni ñuhu, te nduu ñà túú ndècu ndee iní-ndó te cue ñáyiu-áⁿ chìndee ñàhá-yu xii-ndo te núu ndècu ndee iní-yu, te ducaⁿ te ni nchòhó ñá túú ñá cumání xii-ndo te ni cuè ñáyiu-áⁿ ñá túú ñá cumání xii-yu. ¹⁵ Te ducaⁿ te quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núu tutú Yă Ndiõxí núu càchí-xi: “Cue ñáyiu ío vài sá ni níhí ñá túú ní

cùu sobrá xií-yu, te cue ñáyiu sacúní níhí ñá túúní cùmání xií-yu”, duha càchí-xi núú tutú-gá.

Té Títú ndihí cue téé cùndihí-dé

¹⁶ Te ndàcáⁿ táchú-í núú Yá Ndióxí chi mee-gă ní quide sá té Títú ío ñùhu iní ñahá-dé xii-ndo dàtná ñúhú iní ñahá-í xii-ndo. ¹⁷ Te yúhú ní xáhaⁿ-í xii-dé sá quíxí coto ñaha-dé xii-ndo te ní saha-dé tnúhu, te ñá díú mèe-ni sá dúcáⁿ ní xáhaⁿ-í xii-dé quixi coto ñaha-dé xii-ndo, chi mee-dé cùdihí tnàhí iní-dé quixi coto ñaha-dé xii-ndo.

¹⁸ Te tendaha-ndí ⁱⁱn téé ndècu ndihí-o ichi Xítohó Jesucristú quixi-dé ndihí té Títú, te téé quixi ndihí té Títú-áⁿ cùú-dé ⁱⁱn téé ío váha càháⁿ cue ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú cuéndá-dé cuéndá sá ío váha quide-dé chìuⁿ Xítohó Jesucristú càháⁿ-dé tnúhu-gá tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí táchú-ó. ¹⁹ Te cue ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú ñá díú-ní sá càháⁿ váha-yu cuéndá-dé, chi tnàhá ní cáxi ñàhá-yu xii-dé cuéndá sá cáca cùu ndihí ñaha-dé xii-ndí chindee ñaha-dé tacá sá cùú-xí ñáyiu ndàhú, te quide-ndí chìuⁿ-a cuéndá ío cuu càhnu Yá Ndióxí, te cue ñáyiu cutnùní iní-yu sá nchòhó ní yùhu ní iní-ndo quide-ndo nchaa sá váha sá cùú-xí cué tnaha ñáyiu-ndo. ²⁰ Te cuiní-ndí sá vă càháⁿ cuéhé ñáyiu cuéndá nàcuáa quide-ndí ndihí sá ngäutnàha sá cùú-xí cué tnaha ñáyiu-o, te ío vâi cuu-xi. ²¹ Chi ndùcu ndee-ndí quídé-ndí nàcuáa càháⁿ váha Xítohó Jesucristú cuéndá-ndí, te quide tucu-ndí nàcuáa càháⁿ váha ñáyiu sá quidé váha-ndí.

²² Te tendaha tucu-ndí ⁱngá tucu téé ndècu ndihí-o ichi Xítohó Jesucristú quixi-dé ndihí

cue téé úú quixi coto ñaha xìi-ndo, te téé quixi ndíhi-güedé-áⁿ ní cuu vài xito quide-dé nàcuáa cutnùní iní-ndí sá io ndùcu ndee-dé quídé-dé sá văha, te vitna ío-gá cuìní-dé cada-dé sá văha vitna quixi-dé núú ndécú-ndó, chi cùtnuní ndáá iní-dé sá cúú-ndó cuè ñáyiu quide váha. ²³ Te càchí tnúhu-í xii-ndo sá tě Títú cúú-dé iiⁿ téé cùndíhi-í quídé-ndí chìuⁿ Xítohó Jesucristú, te tnàhá-dé cúú-dé iiⁿ téé xìnu cuechi núú-ndó càháⁿ-dé tnúhu-gá. Te càchí tnúhu tucu-í xii-ndo cuéndá cue téé úú quixi ndíhi-dé, chi cue téé-áⁿ cúú-güedé cue téé tendaha cuè ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú quixi coto ñaha xli-ndo. Te cue téé-áⁿ quídé-güedé nàcuáa cachí ñáyiu sá io càhnu cuu Xítohó Jesucristú. ²⁴ Te chí cádá sá cúú iní ndisa-ndo-güedé cuéndá ducaⁿ na cùtnuní iní nchaa dava-gá ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú sá ndàá ndisa ducaⁿ quide-ndo, te ducaⁿ cùtnuní iní-yu sá ndàá ndisa quide váha-ndo dàtná càháⁿ-ndí cuéndá-ndó sá quídé văha-ndo.

9

Cuéndá sá ngäutnàha sá cíú-xí cuè ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú

¹ Te cuéndá sá ngäutnàha sá cíú-xí cuè ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú ñá túú-gă xíní ñùhu-xi càchí tnúhu-í xii-ndo núú tutú-a nàcuáa cada-ndo, ² chi sa cùtnuní iní-í sá io cuìní-ndó chìndee-ndó-yu. Te ducaⁿ-ni io váha càháⁿ-í cuéndá-ndó núú ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécú dìstritú Macèdoniá, te xăhaⁿ-í xií-yu sá nchòhó ñáyiu xìndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécú dìstritú Acayá sa ní cuu iiⁿ cuía ducaⁿ cuìní-ndó càcáⁿ tnáhá-ndó

să cúú-xí cuè ñáyiu ndàhú ndécú ìchi-gá. Te
 vài cue ñáyiu distrítú Macèdoniá cuìní-yu cacáⁿ
 tnáhá-yu sá cúú-xí cuè ñáyiu ndàhú ndécú ìchi
 Xítohó Jesucristú cuèndá sá ní níhí-yu tnúhu sá
 nchòhó ío cuìní-ndó dùcaⁿ cada-ndo. ³ Te cuèndá
 sá sání iní-ndó càda-ndo xíáⁿ tendaha-í cue tée
 ndècu ndíhi-o ichi Xítohó Jesucristú quixi-güedé
 núú ndécú-ndó cuèndá dàtúha ñaha-güedé xii-ndo,
 cuèndá sá vă quéé ndèhnde-í núú ñáyiu sá ní
 cáháⁿ váha-í cuèndá-ndó, te ducaⁿ cùndecu túha
 ndisa-ndo dàtná sa ní cáháⁿ-í núú-yu. ⁴ Chi na
 cuaháⁿ ndèé quixi-í ndíhi ^{íi}ⁿ úú cue ñáyiu distrítú
 Macèdoniá núú ndécú-ndó te quiní-yu sá ñà túú
 ndècu túha-ndo, te cucahaⁿ núù-í núú-yu sá ní
 cáháⁿ váha-í cuèndá-ndó te núú ñá túú ndècu
 túha-ndo, te tnáhá-ndó cùcahaⁿ núú-ndó. ⁵ Te xíáⁿ
 núú ní sani iní-í sá váha-gá codonùu cue tée ndècu
 ndíhi-o ichi Xítohó Jesucristú quixi coto ñaha-güedé
 xii-ndo cuèndá chindee ñaha-güedé tacá sá ní sani
 iní-ndó càcáⁿ tnáhá-ndó cuèndá sá cùndecu túha-xi,
 te cuu-xi dàtná ^{íi}ⁿ táchú sá ní quene cuu iní méé-ndó
 càcáⁿ tnáhá-ndó sá cúú-xí cuè tnaha ñáyiu-ndo. Te
 ducaⁿ te vá yőo cani iní-xi quesähá-yu sá nchühú
 ní quide yica-ndí ducaⁿ ní sacáⁿ tnáhá-ndó.

⁶ Te nchòhó sa xìní-ndó sá ñáyiu na chìhi vai
 tatá te vài niñí-yu cùu, te cue ñáyiu na chìhi sacú
 tatá te sacú niñí-yu cùu. Ducaⁿ sätnahá-xi cùu
 ñáyiu sàcáⁿ tnáhá sá cúú-xí tnaha ñáyiu-yu. ⁷ Te
^{íi}ⁿ ^{íi}ⁿ-ndo càcáⁿ tnáhá-ndó nàcuáa quène cuu iní
 méé-ndó, te ío váha cuu iní-ndó dùcaⁿ cada-ndo
 te vá càdá-ndó cuèndá-ni sá quídé yìca ñaha ñáyiu
 xii-ndo, chi Yá Ndiõxí cíú vâha iní-gá núú nchàa
 ñáyiu cùdíi iní sàcáⁿ tnáhá sá cúú-xí cuè tnaha

ñáyiu-xi. ⁸ Te Yá Ndióxí ndacu-gá chindee ñàha-gá xii-ndo nàcuáa cundecu váha-ndo, chi diú-gá cada te níhí-ndó nchàa núú sá xíní ñùhu-ndo cundecu ndihí-ndo, te ñá túú tnàhí-gá ná cumání xii-ndo, te mee-gá chindee ñàha-gá xii-ndo níhí-ndó io vài cundecu ndihí-ndo cuendá ducaⁿ chindee-ndo cue tnaha ñáyiu-ndo. ⁹ Te núú tutú Yá Ndióxí càchí-xi iiⁿ xichi:

Íiⁿ ñáyiu io vài sá ní sáñahá-yu xii ñáyiu ndàhú, te sá ní quide ñáyiu-áⁿ ní cuu-xi sá văha sá vă yőo cùnaa.

Duha càchí-xi núú tutú-gá. ¹⁰ Te mee Yá Ndióxí táxí-gá nchaa sá cúú tátá nchaa nchòhó ñáyiu xítu nándi sá xítú cuèndá cuu sá cúú nchito-ndo, te diú-gá cada te io vài sá níhí-ndó cùndecu ndihí-ndo, te ducaⁿ io-gá vài sá văha cada-ndo sá cúú-xí cuè tnaha ñáyiu-ndo. ¹¹ Te Yá Ndióxí taxi-gá vài núú sá cùndècu ndihí-ndo cuendá ducaⁿ ní yuhu ní iní-ndó vài cuáñaha-ndo sá cúú-xí tnaha ñáyiu-ndo. Te cuèndá nchaa sá sàcáⁿ tnáhá-ndó quèheⁿ cuendá-ndí cuu xii tnaha ñáyiu-ndo, te cue ñáyiu-áⁿ io ndacáⁿ tähü-yu núú Yá Ndióxí cuèndá sá dúcáⁿ sàcáⁿ tnáhá-ndó sá cúú-xí-yu. ¹² Te sá dúcáⁿ quide-ndo sacáⁿ tnáhá-ndó sá cúú-xí cuè ñáyiu cùu cuendá Yá Ndióxí, te ñáyiu-áⁿ ñá túú-gá ná cumání xií-yu, te io ndacáⁿ tähü-yu núú Yá Ndióxí sá dúcáⁿ quide-ndo. ¹³ Te ñáyiu-áⁿ cutnùní iní-yu sá nchòhó quídé-ndó sá sàndáá ndisa iní-ndó tnühu Xítóhó Jesucristú, te cuèndá xiăⁿ te ñáyiu-áⁿ chiñuhú-yu Yá Ndióxí, te cuèndá sá dúcáⁿ ní yuhu ní iní-ndó sàcáⁿ tnáhá-ndó sá cúú-xí-yu ndihí sá cúú-xí nchàa dava-gá ñáyiu, te cachí-yu sá io càhnu cuu Yá Ndióxí. ¹⁴ Te ñáyiu-áⁿ

căháⁿ ndihí-yu Yá Ndiōxí cuèndá-ndó, te ío cuu váha iní ñahá-yu xii-ndo cuèndá sá Yá Ndiōxí chíndèe ñaha-gá xii-ndo quide-ndo sá vāha sá cúú-xi-yu ndihí dava-gá ñáyiu. ¹⁵ Te ío ndàcáⁿ táchú-ó nūú Yá Ndiōxí cuèndá sá ní taxi-gá sá ío vāha ndècu ndihí-o, te ni ñá cùtnùní iní-ó násā cunduu tnúhu cáháⁿ-ó cuèndá sá vāha ní taxi-gá.

10

Té Päblú ndécú ndihí-dé tnúhu ndee iní sá càháⁿ-dé tnúhu Xítohó Jesucristú

¹ Te Xítohó Jesucristú ío càhnu iní-gá, te cùndahú iní ñahá-gá xii-o chìndee ñaha-gá, nūú xiáⁿ yúhú té Päblú ducaⁿ quide-í càháⁿ ndàhú-í nūú-ndó nàcuáa cada-ndo. Te dava-ndo càchí-ndó sá yúhú ío ndàhú iní-í òré ndécú ndihí ñaha-í xii-ndo, te òré ñá túú ndècu ndihí ñaha-í xii-ndo te ío ñíi càà-í. ² Te càháⁿ ndàhú-í nūú-ndó sá cátá-ndó nàcuáa vá càháⁿ ñíi-í nūú-ndó òré quixi-í quixi coto ñaha-í xii-ndo. Te cuìní-í sá ndihí tnúhu ñíi iní-xi càháⁿ ndihí-í cue ñáyiu càchí sá ñíi-ni cuu-í ndihí cue ñáyiu ñá túú sàndáá iní tnúhu Xítohó Jesucristú. ³ Te nchúhú cùu-ndí cue téé ñuyíú-a, dico ndùcu ndee-ndí quídé-ndí nàcuáa ndàcu-ndí dáquèe tihú-ndí nchaa sá cuèhé sá dúhá, dico ñá díú mèe-ndí ducaⁿ ndàcu-ndí quídé-ndí, ⁴ te ni ñíi-í sá ío ñuyíú-a ñá túú chìndee ñaha-xi, chi mee Yá Ndiōxí chíndèe ñaha-gá xii-ndí dáquèe tihú duuⁿ-ndí nchaa nūú sá cuèhé sá dúhá. ⁵ Te xiáⁿ nūú nìhi-ndí tnúhu càháⁿ-ndí sàdí-ndí yuhu cue ñáyiu càháⁿ tnúhu sá ñá túú cùu vāha iní Yá Ndiōxí,

ñáyiu xíquide nínu mee-xi càchí sá ñà túú nàndíhi tnúhu-gá. Te quìde-ndí sá ñáyiu-áⁿ quìndáá iní-yu tnúhu Xítohó Jesucristú. ⁶ Te nchúhú sa ndècu túha-ndí sá dáquétihú-ndí cue ñáyiu ñá túú cuìní cada nàcuáa cuìní Xítohó Jesucristú, dico díhna-gá xíní ñùhu-xi sá ncháá nchòhó ñáyiu cuìní cada nàcuáa cuìní-gá cundáá-ndó.

⁷ Te nchòhó nàcuáa ndùu sá ndéhé-ndó te ducaⁿ sàni iní-ndó, dico vá dúcáⁿ càni iní-ndó cuèndá-ndí. Chi núu cùtnuní ndáá iní-ndó sá cúú-ndó cuèndá Xítohó Jesucristú, te diu-ni ducaⁿ tàú-ndó càni iní-ndó cuèndá-ndí tucu. ⁸ Te Xítohó Jesucristú ní taxi-gá tnúhu ndee ìní ndécú ndìhi-ndí sá dánèhé ñáhá-ndí xii-ndo nàcuáa cuita cuehnu nihnu-ndo ìchi-gá quíhíⁿ, te ñá díú sá dánèhé ñáhá-ndí xii-ndo nàcuáa cuíta nihnu-ndo, te cuéi na chido-gá-í cáháⁿ-í cada nínu-í méè-í cuèndá tnúhu ndee ìní ní taxi Xítohó Jesucristú ndécú ndìhi-ndí, dico vá cúcàhaⁿ nûú-í chi càháⁿ ndáá-í. ⁹ Te ñá túú cuìní-í sá nchòhó cani iní-ndó sá yúhú dáyuhú ñáhá-í xii-ndo nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-í nûú tutú-í. ¹⁰ Te dava-ndo càchí-ndó sá ténaá ñáhá-í xii-ndo nûú tutú-í, te mee-ni tnúhu càhnu sá io cùnuu cuu-xi, te càchí tucu-ndo sá òré ndécú ndìhi ñaha-í xii-ndo te ñá túú càa-í sá cúù-í iinⁿ téé cùu váha cùu dico iní-ndó, te càchí tucu-ndo sá ñà túú tnàhá iní-ndó nàcuáa quìde-í òré dácuáha ñaha-í xii-ndo. ¹¹ Te nchòhó ñáyiu ducaⁿ càháⁿ cada cuèndá váha-ndo sá dàtná-ni càháⁿ-ndí nûú tutú-ndí diu-ni ducaⁿ quìde-ndí òré ndécú ndìhi ñaha-ndí xii-ndo.

¹² Te nchúhú, vá cúú tnàhí càháⁿ-ndí sá iinⁿ-ni cuu-ndí ndìhi cue ñáyiu càháⁿ váha cuèndá méé-xí, chi ñáyiu-áⁿ sání ìní-yu ná cúú sá váha te quìdé-yu

te xiǎⁿ càchí-yu sá ĩo váha quídé-yu, te càchí-yu sá quídé văha-gá-yu dàcúúxí tnàha ñáyiú-yu, te sá dúcáⁿ càháⁿ-yu te quídé-yu dàtná quídé cuè ñáyiú ná túú tnàhí cùtnuní iní-xi. ¹³ Te dico nchúhú ná túú xìdó-ndí cäháⁿ váha-ndí cuèndá-ndí, chi càháⁿ váha-ndí cuèndá-ndí dico nàcuáa ndùu chiuⁿ ní taxi Yá Ndiõxí càháⁿ-ndí, chi mee-gă ní cachí-gá ndéé není sáá-ndí cäháⁿ-ndí tnúhu-gá, te ní sáá-ndí ndéé ñuú-ndó càháⁿ-ndí tnúhu-gá. ¹⁴ Te vitna ndècu ndihí-ndí tnúhu ndee iní sá tnàhá nchòhó cuu cäháⁿ ndihí ñaha-ndí xii-ndo, chi díhna-gá nchúhú ní quixi-ndí ní cäháⁿ-ndí tnúhu Xítohó Jesucristú ñuú-ndó, tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó. ¹⁵ Te nchúhú ná túú quide cahnu-ndí méé-ndí cuèndá chiuⁿ quide dava-gá-güedé que-saha-ndí sá chíuⁿ mèe-ndí cùú-xí. Te cuìní-ndí sá nchòhó cuita quïndáá-gá iní-ndó Xítohó Jesucristú, te ducaⁿ te níhí-gă-ndí nàcuáa cada-ndí chiuⁿ-gá nchaa dava-gá xichi núú ní cachí-gá cada-ndí chiuⁿ-gá. ¹⁶ Chi cäháⁿ-ndí tnúhu-gá tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó, te yáha-gá-ndí ñuú-ndó quïhíⁿ-ndí nchaa dava-gá xichi cäháⁿ-ndí, te vá cádá càhnu-ndí méé-ndí cuèndá chiuⁿ sà ní quide dava-gá-güedé.

¹⁷ Te cue ñáyiú cuìní cada càhnu mee-xi te vá dúcáⁿ càdá-yu, chi mee Xítohó Jesucristú ná càda cahnú-yu-gá. ¹⁸ Te nchaa ñáyiú na càháⁿ váha Xítohó Jesucristú cuèndá-yu, ñáyiú-áⁿ cùdiú-yu núú-gă, te ñá túú cùdiú-yu núú-gă cuèndá sá càháⁿ váha-yu cuèndá méé-yu.

11

Cuèndá té Päblú ndihí cuèndá cue tée càchí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí te ñá ndàa

¹ Te cuìní-í sá nchòhó cada ndee iní-ndó cundedóho-ndo tnúhu na càháⁿ-í, chi càháⁿ-í dàtná càháⁿ cue ñáyiu ñá túú cùtnuní iní-xi, te cuéi násá-gá ná cünduu tnúhu càháⁿ-í dico chí cádá ndée iní cundedóho-ndo. ² Chi yúhú ío ñùhu iní ñáhà-í xii-ndo dàtná ñúhú iní ñáhá mèe Yá Ndiòxí xii-o, te ní càháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú núú-ndo núu xíáⁿ ní tnahá tnúhu-ndo ndihí-gá vitna, te sá dúcáⁿ ní quide-í te cada iní-ndó sá yúhú cùú-í dàtná iiⁿ tée xíca ndáhú te nchòhó cùú-ndó dàtná iiⁿ xíchí cuéchí, te Xítohó Jesucristú cùú-gă dàtná iiⁿ tée tnándaha ndihí xíchí cuéchí-ăⁿ. Te ducaⁿ càda iní-ndó chi na sàá nduu te yúhú na càní cuendá ñáhà-í xii-ndo núú Xítohó Jesucristú, te cuu-ndo ñáyiu vá cündècu tnahí-gá cuéchi-xi. ³ Te yùhú-í sá sàcuíhná dandàhú ñáhá-xí xíi-ndo vá cání-gă iní-ndó cànchicúⁿ nihnu-ndo ní yuhu ní iní-ndó ìchi Xítohó Jesucristú dàtná nchicúⁿ nihnu-ndo vîtña. Te yùhú-í ná yáha-ndo dàtná ní yáha tá Èvá, chi sàcuíhná ní nduu-xi cóó ní dándàhú ñáhá-xí xíi-xi, chi sàcuíhná-ăⁿ ío váha ní xito-xi nàcuáa ní quide-xi ní dándàhú-xi tá Èvá-áⁿ. ⁴ Te nchòhó, quídé ndée iní-ndó sàcúndedóho-ndo nchàa tnúhu càháⁿ cue tée càháⁿ iñgá núú tnúhu cuèndá Jésús tnúhu sá ñá túú dànehé ñáhá-ndí xii-ndo, te quide ndee tucu iní-ndó ndèdóho-ndo dànehé ñáhá-güedě xii-ndo cuèndá iñgá espíritú, te ñá díú cuèndá Espíritú Yá Ndiòxí sá ní ngúndecu ndihí-ndo dànehé ñáhá-güedě xii-ndo, te quide ndee tucu iní-ndó ndèdóho-ndo dànehé ñáhá-güedě xii-ndo

ìngá núú tnúhu sá càchí-güedé càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ndó, te ñá díú nàcuáa ndùu tnúhu sá ni sàndáá iní-ndó cuèndá naníhí tàhú-ndó càháⁿ-güedé. ⁵ Te cue tée ducaⁿ càháⁿ-áⁿ càchí-güedé sá Yá Ndiòxí ní tendaha ñàha-gá xii-güedé xícá cùu-güedé càháⁿ-güedé tnúhu-gá te ío cùnuu-güedé, dico ñá ndàá sá càháⁿ-güedé tnúhu-gá. Te yúhú cùtnùní iní-í sá cuè tée-äⁿ ñá túú cùnuu-güedé dàtná cúnùu yúhú. ⁶ Te cuëi ñá túú càháⁿ-í dàtná càháⁿ cue tée ío váha sàá díquí-xi dico ío váha cùtnuní iní-í cuèndá nchaa sá dácuàha-í, te yúhú sa quide-í nàcuáa cùtnùní iní-ndó sá ïo váha cùtnuní iní-í nàcuáa ndùu nchaa tnúhu càháⁿ-í.

⁷ Te cudana te sàni iní-ndó sá yúhú ñá túú ní quide váha-í sá ní quide-í méè-í dàtná iiⁿ tée ío ndàhú iní-xi, chi ñá túú ní xícáⁿ-í yáhu-í núú-ndó cuèndá sá ní cáháⁿ-í tnúhu Yá Ndiòxí tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó nüú-ndó. ⁸ Te ní quehenⁿ-í díhúⁿ ní taxi dava-gá cue ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú, te díhúⁿ-äⁿ ní dándóñùhu-í ní saaⁿ-í nchaa sá ní xini ñùhu-í cùtnàhá ní cáháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú núú-ndó. ⁹ Te cùtnàhá ní xíndecu ndihí ñaha-í xii-ndo te áma ní xóo cumání sá xíní ñùhu-í, te ñá túú nă ní xícáⁿ-í núú ní iiⁿ-ndo. Chi cue ñáyiu xíndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécu dìstritú Macèdoniá ní quixí-yu ní taxí-yu sá cùmání xii-í, te ñá túú tñàhí ni dàsatú iní ñáhà-í xii-ndo căcáⁿ-í núú-ndó nüu ná cùu sá xíní ñùhu-í, te diu-ni ducaⁿ càda-í. ¹⁰ Te diu-ni duha căháⁿ váha-í cuèndá-í te ni iiⁿ cue ñáyiu distrítú Acäyá vá nìhi-yu tnúhu cùñàhá-yu xii-í cuèndá cadí-yu yuhu-í. Te mee Xítohó Jesucristú náhá-gă sá ndàá càháⁿ-í dàtná càháⁿ ndáá méé-gă. ¹¹ Te cudana te sàni iní-ndó

să sà dûhá càháⁿ-í te ñá túú cùu iní ñahà-í xii-ndo, dico ñahá chi mee Yă Ndiõxí nähá-gă sá yûhú ío cùu iní ñahà-í xii-ndo.

12 Te nàcuáa-ni ta quìde-í véxi te dïu-ni ducaⁿ càda-í cuèndá sá cuè téé cuìní cada nínu mee-xi càchí sá iiⁿ-ni cuu ndihî ñaha-güedé xii-í vá nìhí-güedé tnúhu càháⁿ-güedé cachí-güedé sá iiⁿ-ni chiuⁿ quide ndihî ñaha-güedé xii-í. **13** Te cue téé-áⁿ càchí-güedé sá Yă Ndiõxí ní tendaha ñaha-gá xii-güedé xícá cùu-güedé càháⁿ-güedé tnúhu-gá dico ñá ndàá, chi mee-ni dàndahú-güedé ñayiu ndihî tnúhu càháⁿ-güedé, te quìde-güedé dàtná quídé cuè téé càháⁿ tnúhu Xítohó Jesucristú dico ñá ndàá sá cùú-güedé cue téé càháⁿ tnúhu-gá. **14** Te vá cùñûhu-o sá dúcáⁿ quide cue téé-áⁿ, chi mee sàcuíhná quídé-xí sá cùú-xí dàtná iiⁿ espíritú xínú cuèchi nûú io váha càa ndecu Yá Ndiõxí dico ñá ndàá sá xínú cuèchi-xi xíáⁿ. **15** Te xíáⁿ vá cùñûhu-o sá cuè téé xìnu cuechi nûú-xi quide-güedé sá cùú-güedé cue téé quide váha chi ñá ndàá sá quídé váha-güedé chi dàndahú-güedé ñayiu. Te nàcuáa ndùu nchaa sá quídé-güedé te ducaⁿ nàcháhu-güedé nûú Yă Ndiõxí.

Té Päblú ío ndòho-dé cuèndá sá cùú-dé téé càháⁿ tnúhu Xítohó Jesucristú

16 Te yûhú càháⁿ tucu-í dóho-ndo sá vă cání iní-ndo sá yûhú cùu-í iiⁿ téé càháⁿ lùcú càháⁿ duha, te nûú dava-ndo dùcaⁿ sani iní-ndo dico chí cádá ndée iní cundedóho-ndo tnûhu na càháⁿ-í cuèndá ducaⁿ tnàhá-í cada nínu-í mèè-í. **17** Te vitna na càháⁿ-í dàtná càháⁿ iiⁿ téé ñá túú cùtnuní iní-xi, chi tnúhu càháⁿ-í ñá túú iiⁿ-ni cuu-xi ndihî tnúhu Xítohó Jesucristú, chi vitna càháⁿ-í nàcuáa cada

nínu-í méè-í. ¹⁸ Te ío cuéhé ñayiu quide nínu mee-xi cuèndá nchaa sá ìo ñuyíú-a te xiāⁿ nüu tnàhá-í cuiní-í cada nínu-í méè-í. ¹⁹ Chi cùtnuní sá nchòhó quídé ndée iní-ndó sàcündedóho-ndo nchàa tnúhu càháⁿ cue téé càháⁿ lùcú càháⁿ duha, te ducaⁿ quide ndee iní-ndó sàcündedóho-ndo tnúhu càháⁿ-güedé chi càchí-ndó sá ìo túha-ndo. ²⁰ Te nchòhó, quide ndee iní-ndó tníⁿ-ndo nchaa tnúhu càháⁿ cue téé quide yica ñaha xii-ndo sá cúnú cuèchi-ndo núú-güedé, te xícáⁿ-güedé nándi sá xícáⁿ-güedé núú-ndó, te taxi tnuní ñahá-güedé xii-ndo, te quide-güedé sá ìo cùnuu-güedé ndécú ndíhi ñaha-güedé xii-ndo, te càniha-güedé xii-ndo, te cuéi nchaa xiāⁿ quídé ñahá-güedé xii-ndo dico quide ndee-ni iní-ndó. ²¹ Te nchòhó càchí-ndó sá cùú-ndi cue téé ñá túú ní cùyíí cada nándi sá cádá, te ndáá chi ñá túú iíⁿ-ni cuu-ndí ndíhi cue téé ducaⁿ xíquide.

Dico núu cue téé-áⁿ cùyíí-güedé quídé nínu-güedé méé-güedé, te tnàhá-í cùyíí-í ducaⁿ càda-í. Te sá dühá càháⁿ-í te càháⁿ-í dàtná iíⁿ téé ñá túú cùtnuní iní-xi. ²² Te núu quide cahnu-güedé méé-güedé cuèndá sá càháⁿ-güedé tnúhu hèbreú, te yúhú tucu diú-ni téé càháⁿ tnúhu hèbreú cùù-í, àdi quide cahnu-güedé méé-güedé cuèndá sá cùú-güedé cue téé isràél, te yúhú tucu tnàhá-í cùù-í téé isràél, àdi quide cahnu-güedé méé-güedé cuèndá sá cùú-güedé ñaní tnáhá ndíi Àbrahám, te tnàhá yúhú cùù-í ñaní tnáhá ndíi Àbrahám tucu. ²³ Àdi quide cahnu-güedé méé-güedé cuèndá sá sání ìní-güedé sá díú nüú Xítohó Jesucristú xínú cuèchi-güedé, dico yúhú ío-gá xínú cuèchi ndisa-í núú-gă. Te sá

dúhá quide cahnu-í méè-í te càháⁿ-í dàtná ^{iiⁿ} téé
 ñá túú cùtnuní iní-xi, te yúhú cùu-í ^{iiⁿ} téé ío-gá
 quídé chìuⁿ-gá dàcúúxí cuè téé-áⁿ, te vài xito ní cuu
 caniha ñáyiu xii-í, te vài xito ní cuu chìhi ñahá-yu
 vecaá xii-í, te vài xito ní cuu căcu căcu cahni ñaha
 ñáyiu xii-í. ²⁴ Te cue ñáyiu isràél ní canlhá-yu xii-í
 úhúⁿ xito, te ndí tnahá ^{iiⁿ} ^{iiⁿ} xito ní canlhá-yu ní
 dáquée-yu ócó sáhúⁿ cùmí ^{iiⁿ} sátà-í. ²⁵ Te úní xito
 ní caniha tÙcu ñáyiu xii-í ndihí carrùtí, te ^{iiⁿ} xito
 ní saha yúú ñahá-yu xii-í, te ní cuu úní xito quëe
 naa bàrcú xítí ndute òré sácúhuⁿ-í, te ^{iiⁿ} xito ío
 ní ndoho-í ní xíndecu-í ^{iiⁿ} nduu ^{iiⁿ} niú núú ndute
 làmár. ²⁶ Te ío titní xichi ní cuu xíca cuu-í, te dava
 xichi ní căcu cuido ñaha ndùte ñuhu xii-í, te dava xi-
 chi ní căcu duhu ñàdúhú nchaa ndachìuⁿ-í, te dava
 xichi ní căcu cada ñaha cuè ñáyiu cùu ndí mee-í ^{iiⁿ}
 sá cădá ñahá-yu xii-í, te diú-ni ducaⁿ ní căcu cada
 ñaha tÙcu cue ñáyiu ñá túú cùu ndí mee-í ^{iiⁿ} sá cădá
 ñahá-yu xii-í ní cùu, te cuéi xítí ñuú te cuéi xítí yucu
 căcu căcu cada ñaha ñáyiu xii-í ^{iiⁿ} sá cădá ñahá-yu, te
 diú-ni ducaⁿ căcu căcu quiní-í tnúndòho oré ñuhù-í
 bàrcú cuáháⁿ núú ndute làmár. Te cue ñáyiu càchí
 sá ndécú ìchi Xítohó Jesucristú te ñá ndàá căcu căcu
 cada ñahá-yu xii-í ^{iiⁿ} sá cădá ñahá-yu. ²⁷ Te ío
 ndòho-í cuèndá chìuⁿ quide-í chi ío xàú-í, te ní cuu
 vài xito ñá túú xìdí-í, te titní xito ní cuu xihí víhí-í
 docó, te titní xito ní cuu yìchí-í ndute, te titní xito
 ní cuu ñá túú tnàhí ná xéxi-í cuèndá chìuⁿ quide-í,
 te titní xito ní cuu ndòho-í sá vixíⁿ, te titní xito ní
 cuu ñá túú nìhí-í dóó cuihnu-í.

²⁸ Te ñá diú-ní xìaⁿ chi ^{iiⁿ} nduu ^{iiⁿ} nduu ío sàni
 iní-í cuèndá nchaa ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesu-
 cristú xíndecu nchaa xichi. ²⁹ Te ndëda-ni càa ñáyiu

ñá túú nìhí ndéé cùndecu ichi Xítohó Jesucristú, te ío cùndahú iní-í chi sànuu sá tnàhá-í ñá túú nìhí ndéé-í cundecu-í ichi-gá sá dúcáⁿ quídé-yu. Te núu iiⁿ ñáyiu quídé-yu sá iiⁿ nchohó ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú quídé-ndó iiⁿ sá ñà túú tàú-ndó càda-ndo te vá cúú vähä iní-í chi cudéèⁿ-í. ³⁰ Te núu xini ñuhu-xi sá cádá càhnu-í méè-í, te cuu ducaⁿ càda-í te cáháⁿ-í mee-ni cuèndá nchaa sá quídé nàcuáa ñá túú nìhí ndéé yìqui cuñú-í. ³¹ Te Dútú Ndiòxí Yaá cúú Tátá Xítohó Jesucristú náhá-gă sá yúhú càháⁿ ndáá-í núú-ndó, te diu-gá tàú-gá cachí-ó sá io càhnu cuu-gá ni caa ni quíhíⁿ. ³² Te cùtnàhá ní xíndecu-í ñuú Dàmascú te téé cùu gob-iernú téé cùndihí téé yìndaha ñáyiu nàni Aretás ní taxi ndecu-dé cue téé ní xíndedí yuyèhe sá ñúhú dòco ñuú cuèndá òré quee-í te tñii ñaha-güedé xii-í ní cùu. ³³ Dico yúhú ní quéè-í iiⁿ xítí tídihi, te cue ñáyiu cùndihí ñaha xii-í ní queñuhu ñàhá-yu ndàa ventaná nchií yìqui naha sá ñúhú dòco ñuú-áⁿ, te ducaⁿ te ní cácu-í ñá túú ní ndàcu-güedé tñii ñaha-güedé xii-í.

12

*Té Pablú càháⁿ-dé sá io vii càa sá ní dánèhé núú
ñáhá Xítohó Jesucristú xii-dé*

¹ Te ñá túú ndéé nändihí-xi sá càháⁿ váha-o cuèndá méé-ó, dico vitna xini ñuhu-xi ducaⁿ cada-í chi càháⁿ-í nàcuáa ní quide ñaha Xítohó Jesucristú xii-í, chi ní quide-gá sá ní cutnùní iní-í nàcuáa ndùu tnúhu-gá, te vài núú sá ní dánèhé núú ñáhá-gă xii-í. ² Te yúhú xini-í iiⁿ téé sàndáá iní ñáhá xii Xítohó Jesucristú, te sa ní cuu úxícumí cuiá sá tée-áⁿ

nǐ sáá-dé ndéé andiu cùu uní, te ñá túú xìní-í te núu ndihí yíqui cùñú-dé ní sáá-dé àdi ñáhá, chi iiⁿdii díí-ni Yá Ndióxí náhá-gă te núu násá càa-dé ní sáá-dé. ³ Te yúhú càháⁿ ndáá-í cuéndá tée-áⁿ, dico dàtná ní cachí-í sá ñá túú xìní-í te núu ndihí yíqui cùñú-dé ní sáá-dé andiu àdi ñáhá, chi mee Yá Ndióxí náhá-gă te núu násá càa-dé ní sáá-dé. ⁴ Te tée-áⁿ ní sáá-dé iiⁿ xichi núú io váha càa andiu, te yàcáⁿ ní xíndedóho-dé tnúhu mee-ni sá cùú-xí cuéndá méé-dě, te tnúhu-áⁿ vă cùú tnáhí càháⁿ-dé núu ní iiⁿ ñáyiu. ⁵ Te yúhú quídé nínu-í tée-áⁿ, dico mee-í ñá túú càháⁿ váha-í cuéndá-í cuéndá cada nínu-í méé-í, chi càháⁿ-ni mee-ni cuéndá nchaa sá quídé nàcuáa ñá túú níhí ndéé yíqui cuñú-í. ⁶ Te núu díco yúhú cuñí-í te cuu càháⁿ váha-í cuéndá-í cuéndá cada nínu-í méé-í, te núu ducaⁿ na càháⁿ-í te ñá túú cùu-xi iiⁿ tnúhu neñùú càháⁿ-í, chi cùu-xi iiⁿ sá càháⁿ ndáá-í te núu na càháⁿ-í. Dico vá dúcáⁿ càda-í chi cuñí-í sá nchòhó cada cuéndá-ndó nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-í ndihí nàcuáa quide-í, te ducaⁿ mèe-ndo càháⁿ-ndó te núu ná tée cùu-í, te ñá díú sá yúhú càháⁿ váha-í cuéndá méé-í cuéndá nchòhó cachí-ndó sá io cùnuu-í.

⁷ Te sá ní dánèhé núu ñáhá Xítohó Jesucristú xii-í cùú-xí sá xìdó io váha, te cuéndá sá vă cáda càhnu-í méé-í nüu xíăⁿ Xítohó Jesucristú ní quide-gá duha ndòho yíqui cuñú-í vitna. Te sá dúcáⁿ quide ñaha-gá xii-í te xíăⁿ sácuíhná ní níhí-xi ichi càhnu dandoho ñaha-xi xii-í. ⁸ Te ní cuu úní xito càháⁿ ndàhú-í núu Xítohó Jesucristú sá ná cáda-gă nàcuáa vă ndóhó-gă yíqui cùñú-í. ⁹ Dico mee-gă càchí-gá xii-í: “Yúhú io cùndahú iní ñáhà-í xii-n chìndee ñaha-í, te ñá túú ná cùmäní xii-n, te cùtnuní sá io-gá chíndèe-í cue ñáyiu ñá túú níhí ndéé cùndecu”, duha ní cachí-gá xii-í.

Te xiǎn nǚu yúhú ío cùdǐi ìní-í sá ñà túú nìhí ndéè-í ndécù-í, chi dìu cuèndá xiǎn Xítohó Jesucristú ñá túú dàñña nihnu ñaha-gá xii-í chíndèe ñaha-gá. ¹⁰ Te xiǎn nǚu cùdǐi ìní-í sá dúhá ñä túú nìhí ndéè-í ndécù-í, te cùdǐi tucu iní-í cuèndá nchaa tnúhu cuèhé tnúhu duha càháⁿ ñáyiu cuèndá-í, te cùdǐi ìní-í cuèndá nchaa sá ndóhò-í, te cùdǐi tucu iní-í cuèndá sá quídé ñäha ñáyiu xii-í, te cùdǐi tucu iní-í cuèndá nchaa dava-gá sá ndóhò-í cuèndá Xítohó Jesucristú. Te òré ñá túú nìhí ndéè-í te Xítohó Jesucristú chíndèe ñaha-gá xii-í nìhí ndéè-í.

Té Pábłú ío sàni iní-dé cuèndá cue ñáyiu xíndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécú ñúu Còrintú

¹¹ Te cùu-í dàtná ⁱⁱn téé ñá túú cùtnuní iní-xi sá dúhá càháⁿ váha-í cuèndá-í, te ducaⁿ quide-í chi mee-ndo quide-ndo sá dúcáⁿ càhán-í, dico mee-ndo tàú-ndó càháⁿ váha-ndo cuèndá-í ní cùu. Te dava cue téé ío quide cahnu-güedé méé-güedé, te càchí-güedé sá Xítohó Jesucristú ní táúchíúⁿ-gá sá càháⁿ-güedé tnúhu-gá, dico yúhú cúnùu-gá-í dàcúúxí cuè téé-áⁿ cuëi ñá túú vědana ná cùu-í ndécù-í ñuyíú-a. ¹² Te cùtnàhá ní xíndecu ndihí ñaha-í xii-ndo io ní quide càhnu iní-í nándi sá ní yáha-í ní quide-í chìuⁿ Xítohó Jesucristú sá cùu-xí-ndó. Te ní chindee ñäha-gá xii-í ní quide-í titní núú sá vă yőo tnàhí ndàcu cada te ní cuñúhu-ndo, te sá dúcáⁿ ní chindee ñäha-gá xii-í ní cutnùní iní-ndó sá yúhú cùu ndìsa-í ⁱⁱn téé ní cachí Xítohó Jesucristú sá càháⁿ-í tnúhu-gá. ¹³ Te yúhú ⁱⁱn-ni quide ndihí ñaha-í xii-ndo ndihí nchaa dava-gá cue ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú, te díco-ni sá yúhú ñá túú ní cuìn-í taxi-ndo sá xíní

ñùhu-í dàtná ní quide-í dava-gá-yu. Te núu ñá túú ní quide váha-í sá dúcáⁿ ní quide-í ñá túú ní cuìní-í chindee ñàha-ndo te chí cátá càhnu iní ñahá xii-í.

¹⁴ Te vitna sa ndècu túha-í sá quíxí-í núu ndécu-ndo, te sá quíxí còto ñaha tucu-í xii-ndo cùu-xi xito cuu úní sá quíxí-í, te cuìní-í sá vă dándihú-ndo ìní-ndó ndùcu-ndo sá táxi-ndo cùu xii-í, chi ñá díú xiăⁿ ndèé iní-í chi mee-ndo ndèé iní-í quixi-í. Te duha càháⁿ-í chi nchòhó xiní-ndo sá cuè téé cùu tátá sǎñaha-güedé sá cùu-xí cuè déhe-güedé te ñá díú cuè déhe-güedé sǎñaha-güedé sá cùu-xí mèe-güedé. ¹⁵ Te yúhú ío váha cùu iní-í dandòñuhu-í sá ndécu ndihí-í nàcuáa ndacu-í chindee ñàha-í xii-ndo cùndecu váha-ndo sá cùu-xí Yá Ndiõxí chi ío cùdii ìní-í, te cuëi na cùu-í sá cuëndá-ndo, chi ío cùu iní ñahá-í xii-ndo, te sá dúcáⁿ cùu iní ñahá-í xii-ndo, te sànuu sá nchòhó ñá túú cùu iní ñahá càvhi-ndo xii-í.

¹⁶ Te nàha-ndo sá ñà túú ní dàndihú-í iní-ndó ná taxi-ndo cùu xii-í, dico dava-ndo càchí-ndo sá ío váha ní xito-í nàcuáa ní quide-í nàcuáa ní dàndàhú ñahá-í xii-ndo. ¹⁷ Te chí càháⁿ te núu yúhú ní dàndàhú ñahá-í xii-ndo ndihí cue téé ní tendaha-í ní quixi coto ñaha xii-ndo. ¹⁸ Te ní cäháⁿ ndàhú-í núu tě Titú ndihí núu ìngá tucu téé ndècu ndihí-o ichi Xítohó Jesucristú ní quixi coto ñaha-güedé xii-ndo. Te nchòhó cútñùní iní-ndó sá tě Titú ñá túú ní dàndahú ñahá-dě xii-ndo, te ducaⁿ chi iiⁿ-ni sàni iní-ndí te iiⁿ-ni quide-ndí.

¹⁹ Te cudana te sàni iní-ndó sá sà dûhá càháⁿ-ndí te tàunihnu-ndí méé-ndí, dico ñá díú dùcaⁿ quee-xi tnúhu càháⁿ-ndí, chi càháⁿ-ndí nàcuáa tàú-xi càháⁿ-ndí chi ndècu ndihí-ndí Xítohó Jesucristú,

te mee Yá Ndiōxí náhá ndăá-gá nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-ndí, te nchaa sá càháⁿ-ndí cùu-xí cuèndá nchòhó cue ñáyiu ío cùu iní-ndí, te càháⁿ-ndí nàcuáa cundecu váha-ndo ìchi Xítohó Jesucristú. ²⁰ Te ío sàni iní-í cuèndá-ndó chi na cuáháⁿ te òré quixi-í quixi coto ñaha-í xii-ndo, te ñá túú quide-ndo nacuáa cuu váha iní-í, te sá dúcáⁿ te yúhú caháⁿ-í nàcuáa vá cùu vāha iní-ndó, te ducaⁿ ío sàni iní-í cuèndá-ndó chi na cuáháⁿ òré quexio-í te nàá-ndó, àdi ndecu-ndo ichi cuédú iní, àdi cudééⁿ nüú tnáhá-ndó, àdi ñá túú cùu iiⁿnuu-ndo ndecu-ndo, àdi caháⁿ cuèhé-ndó cuèndá tnàha ñáyiu-ndo nüú chítú nüú tacá, àdi satnuhu tnaha-ndo, àdi quide cahnu-ndo mee-ndo, àdi quide dusáⁿ dóho tnàha-ndo. ²¹ Te ío sàni iní-í cuèndá-ndó chi na cuáháⁿ òré quixi-í, te Yá Ndiōxí cada-gá te cucahaⁿ nüù-í sá cuèndá-ndó, te ío ndíhú iní-í cuèndá-ndó te nüú vátá dáñá-gă-ndó nchàa sá cuèhé sá dúhá ní ngüíta-ndo quide-ndo ndéé sanduu, te vài-ndo ní ngüíta-ndo dùcaⁿ quide-ndo, chi ndècu-ndo ichi díí iní te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide-ndo, te ducaⁿ ío ndíhú iní-í te nüú vátá dáñá-gă-ndó nchàa xiăⁿ.

13

Tnúhu ndéé nüú ní ndihí-ná

- ¹ Te sá quíxi-í vitna nüú ndécú-ndó cùu-xi xito cuu úní sá quíxi coto ñaha-í xii-ndo. Te càchí tnúhu-í xii-ndo sá òré cundáá cuéchi-ndo te canehe nüú ũú àdi úní ñáyiu caháⁿ ndáá nàcuáa ndùu cuéchi-ndo.
- ² Te yúhú sa ní caháⁿ-í dóho-ndo cütnàhá ní quixi-í ní quixi coto ñaha-í xii-ndo xito cuu úú, te diu-ni ducaⁿ càháⁿ tucu-í dóho-ndo vitna vátá

quíxí tùcu-gá-í quixi coto ñaha-í xii-ndo. Te nchòhó ñáyiu ní cunduu ní ngüíta quide nchaa sá cuéhé sá dúhá, tenàá ñáhà-í xii-ndo òré quexió-í te núu vátá dáná-gä-ndó nchàa sá cuéhé sá dúhá quide-ndo te tnàhá nchaa dava-gá-ndó tènaá ñáhà-í xii-ndo.

³ Te nchòhó cuìní-ndó quìní-ndó nüu ndáá sá quidè-í núu Xítohó Jesucristú càháⁿ-í yuhu-gá, dico dàvá-áⁿ cutnùní ndáá iní-ndó. Te Xítohó Jesucristú quidé-gä nàcuáa cutnùní iní-ndó sá ĩo càhnu cuu-gá te ñá túú quide-gá dàtná quídé ^{iiⁿ} ñáyiu ñá túú níhí ndéé cùndecu. ⁴ Te Xítohó Jesucristú ní ndoho-gá dàtná ^{iiⁿ} ñáyiu ñá túú níhí ndéé cùndecu, chi ní sahni ñaha-güedë xii-gá núu cùrúxí dico mee Yă Ndiõxí ní quide-gá ní níhí ndéé Xítohó Jesucristú ní ndoto-gá ndécu-gä vitna, te tnàhá nchúhú tucu ducaⁿ yăha-ndí ñá túú níhí ndéé-ndí cundecu-ndí, dico mee Yă Ndiõxí chíndëe ñaha-gá xii-ndí níhí ndéé-ndí ndécu-ndí cuéndá sá ndécu ndìhi-ndí Xítohó Jesucristú, te xíáⁿ nüu ndàcu-ndí quidé-ndí nàcuáa tàú-xi cunduu sá cùú-xí-ndó.

⁵ Te chí cádá cuéndá váha te núu ndisa sá sàndáá iní-ndó tnühu Xítohó Jesucristú, te núu ndáá sá ndécu-ndó ìchi-gá te cùtnuní iní-ndó sá ndécu-ndó ndìhi-gá. ⁶ Te cuìní-ndí sá nchòhó cutnùní ndáá iní-ndó sá nchúhú ndécu ndìhi ndisa-ndí Xítohó Jesucristú. ⁷ Te nchúhú càháⁿ ndìhi-ndí Yă Ndiõxí cuéndá-ndó cuéndá sá vă cádá-ndó ní ^{iiⁿ} sá cuéhé sá dúhá, te vá cání iní-ndó sá sà dúcáⁿ càháⁿ ndìhi-ndí-gá cuéndá-ndó, te cuìní-ndí sá nchòhó cutnùní iní-ndó sá nchúhú io ndècu yíñuhu-ndí núú-gä, te ñáhá chi càháⁿ ndìhi-ndí-gá cuéndá-ndó chi cuìní-ndí sá nchòhó

cada váha-ndo cùndecu-ndo cuéi sàni iní-ndó sá nchúhú cúú-ndí cue téé ñá túú ndècu yiñuhu núú-gă. ⁸ Te nchúhú mee-ni càháⁿ váha-ndí cuèndá tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiòxí, te ñá túú càháⁿ-ndí iiⁿ tnúhu sá ñà túú tàú-xi cáháⁿ-ndí cuèndá tnúhu-áⁿ. ⁹ Te cùdíiⁿ iní-ndí sá ñà túú-gă xíní ñùhu-xi cada-ndí nàcuáa níhí ndéé-ndí tenàá ñáhá-ndí xii-ndo càháⁿ-ndí dóho-ndo, chi nchòhó sa ní níhí ndéé-ndó ndècu-ndo ichi-gá. Te nchúhú càháⁿ ndíhi-ndí Yá Ndiòxí cuèndá-ndó cuèndá sá nchòhó cundáá-ndó cùndecu-ndo ñá túú-gă ná cumání-ndó nüú-gă. ¹⁰ Te xí^an nüu duha ndùu nchaa tnúhu tèe-í nüú tutú-a daquìxi-í ndaha-ndo vitna ñá túú ndècu ndíhi ñaha-í xii-ndo, cuèndá sá òré ná cùndecu ndíhi ñaha-í xii-ndo te vá ío níhí cáháⁿ-í dóho-ndo nàcuáa ndùu tnúhu ndee iní ní taxi Xítohó Jesucristú ndécu ndíhi-í, chi ní taxi-gá tnúhu ndee iní xii-í nàcuáa canu ichi ñaha-í xii-ndo cuïta cuehnu nihnu-ndo ichi-gá quíhíⁿ, te ñá díú cuèndá sá cánúìchi ñaha-í xii-ndo cuïta nihnu-ndo.

¹¹ Te vitna nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ndíhi-ndí ichi Xítohó Jesucristú ío quide ndee iní ñáhá-ndí xii-ndo, te ío chí ndúcú nàcuáa cada-ndo cundáá-ndó nüú Yá Ndiòxí cuèndá sá ñà túú tnàhí-gá ná cùmání-ndó nüú-gă, te ndee ndée cada iní-ndó cùndecu-ndo, te chí cùú iiⁿnuu cundecu ndíhi tnaha, te ducaⁿ te Yá Ndiòxí cundecu ndíhi ñaha-gă xii-ndo chi ío cùu iní ñáhá-gă xii-o, te díu-gá quídé-gă ío váha cùu iní-ó ndècu-o. ¹² Te ndíhi tnúhu yiñuhu chí cädá ndée iní tnáhá. ¹³ Te nchaa ñáyiu cùu cuendá Yá Ndiòxí ndécu ìha quide ndee iní ñáhá-yu xii-ndo.

¹⁴ Te xí^{cá}n táhú-ndí nüú Xítohó Jesucristú sá ío na

chìndee chitúu ñaha-gă xii-ndo. Te mee Yă Ndióxí
ná cádá-gă nàcuáa cutnùní iní-ndó să ĩo cùu iní
ñahá-gă xii-ndo, te Espíritú-gá cundee cùu cahnu
iní-ndó cùndecu-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te ío chí
cádá ndèe iní-nă vitna.

**Tnúhu ní cáháⁿ yă ndiōxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939